

ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

- * 1977 BAŞLARINDA
SINIF MÜCADELESİNİN
PERSPEKTİFLERİ-III
(Güncel Sosyalist ve Demokratik
Görevlerimiz)
- * Demokrasinin En Yüksek Biçimi:
SOSYALİST DEMOKRASİ
- * İŞÇİ SINIFI BİLİMİNDE
ULUS KAVRAMI-II
(Ulusal Soruna Yaklaşımın
Marksist Temeli)

TÜSTAV

CİLT / 7 MAYIS 1977 SAYI / 41

İÇİNDEKİLER

◆ TSİP Genel Başkanı A. Kaçmaz'ın 1 Mayıs Demeci	3
◆ 27 Mart 1977'den, 27 Nisan 1977'ye	7
◆ Sovyet Sendikaları (APN)	8
◆ G. Gazioglu İle Yapılan Konuşma	15
◆ Zaire'de, Emperyalist - Gerici Güçlerin Geniş Cephesi	26
◆ Şili Cuntasının İktisadi Bilançosu / Ango Fzie	28
◆ Kıbrıs'ta Gerici Faşist Güçlerin Kan ve Cinayet Listesi	31
◆ Pakistan Olaylarının Ardında Gerici Yattıyor	39
◆ DİSK'in CHP'yi Destekleme Kararının Gerekeşi	40
◆ Köy Enstitüleri	45
◆ Demokratik Seçim Öncesi Görüş ve Taleplerini Açıkladılar	47
◆ Türk-İş'in Bir Siyasi Partiyi Destekleme Koşulları	51
◆ 1977 Başlarında Sınıf Mücadelesinin Perspektifleri — 3 — M. Süreyya Öngen /	54
◆ Demokrasinin En Yüksek Biçimi: SOSYALİST DEMOKRASİ	77
◆ İşçi Sınıfı Biliminde Ulus Kavramı — 2 / İLKE	90

TÜJSTAV

Sahibi: Öner Ciravoglu / Yazışleri Müdürü: İlker Demir / Yazışma ve havale adresi: P.K. 71, İstanbul / Yönetim ve dağıtım adresi: Cağaloğlu Başmusahip sok. Tan Apt. No: 10/11 İstanbul / Abone şartları yıllık 100, altı aylık 50 lira. Dış ülkeler için iki katıdır / Baskı: Ören Basımevi / Dizgi: Evren Matbaası / İlan: Tam sayfa 500 lira, Diğer ilânlar santimi 25 lira

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın 1 Mayıs Demeci

1977'nin 1 MAYIS'ında, dünya işçi sınıfının, birliğini pekiştirdiği, sosyalizme olan inancını bir kez daha coşkuyla haykırdığı bu günde, işçi sınıfımız, halkımızın kutsal mücadelesinin başlıca dayanağı olduğunu bir kere daha gösteriyor. Yüzbinlerce işçi, faşizme ve emperyalizme karşı, işbirlikçi parababalarına karşı, işçi sınıfının birliğinin, sosyalizmin bayrağını yükseltiyor!

1977'nin 1 MAYIS'ında, içinden geçtiğimiz günlerin öneminin bilinciyle, mücadele azmimizi bin kat daha bileyerek, sıkılmış tek bir yumruk haline gelmenin sevincini yaşıyoruz. İnanıyoruz ki, birliğimiz ve birliğimizden kaynaklanan gücümüz, kurtuluşumuzun yegane güvencesidir.

Zor günler geçirdik, geçiriyoruz, geçireceğiz de... Demokrasi düşmanlığında birbirleriyle yarışan MC Partileri, yıllardır etmediklerini bırakmadılar. Pahalılık hayatımızı çekilmez hale getirdi. Cehennemi bir hızla yükselen fiyatlar yüzünden çoluk çocuk, ay sonunu nasıl getireceğiz derdine düştük. En zaruri beslenme maddelerinin, etin, sütün, peynirin yüzünü göremez olduk.

İşsizlikten belimiz büküldü. Fabrika kapılarında dolaşmaktan ayaklarımıza kara sular indi, tabanlarımız patladı. Günlerce, aç bilaç dolaştık. Çoğumuz çaresizlikten işportacılığa hatta tombalacılığa razı olduk.

Patronlar da gaddarlaştıkça gaddarlaştılar. En temel ekonomik-demokratik taleplerimize dahi tahammülsüz davrandılar. İstedığımız sendikayı özgürce seçmemizi önlemek için akla hayale gelmez oyunlar oynadılar. Baş edemediklerini görünce içimizdeki en ileri unsurları işten çıkardılar. Tepkilerimiz yaygınlaştıkça lokavt ilan ettiler. Bizi açlığa mahkûm ederek, yıldıracaklarını sandılar. Olmayınca üze-

lar, günlerini gün ettiler; Öte yandan bizim nasibimize düşen, açlık ve sefalet oldu, cop ve kurşun oldu, eziyet ve horlanma oldu.

Ama çıkış yolunu da gördük, belledik. Nihai kurtuluşumuzun sosyalizmde olduğunu anladık. Sosyalizmi, onun bilimini kendimize klavuz ettiğimiz sürece, kurtuluşa doğru emin adımlarla yürüyeceğimize inandık.

Zor günler yaşıyoruz. Açmazlarına çareyi faşist tırmanışı yoğunlaştırmakta gören işbirlikçiler ve onların temsilcileri MC Partileri, seçimleri öne alarak kendi tahakkümleri altında bir seçime gitmeyi planladılar. Seçim dönemi boyunca, devamlı hır çıkartıp havayı daima gergin tutmak istiyorlar. Böylece, halkın muhalefetine oylara sayıca aksetmesini önleyeceklerini sanıyorlar. Bu caniyane planı boşa çıkarmak görevimizdir. Çünkü, belki de, dünyada ilk defa iktidarla beslenen bir faşist tırmanışa seçimlerle dur diyebilme fırsatı çıkmıştır. Halkımızın, tüm demokrasi güçlerinin bu tarihi fırsatı çok iyi değerlendirmeleri gerekir. Bunun için, seçim dönemi boyunca bağımsız çizgimizden taviz vermeden, onun gereklerini bir bir yerine getirerek, demokrasi saflarının en verimli sonuç alacağı bir çalışma yürütmek zorundayız.

Biz demokrasi güçlerinin bu seçimlerde —giderek daha kalıcı bir şekilde— ortak bir platform oluşturmalarından yanayız. Bunu defalarca söyledik ve tavrımızla da ictenliğimizi ispatladık. Seçim dönemi boyunca da bu ilkemize sadık kalacağız ve gereklerini yerine getireceğiz. Bir yandan reformizmi, reformlarla bu sömürü ve baskı düzeninin sürdürülmesinin bayraktarlığını yapan sosyal demokrasiyi, bir çözüm yolu olarak kesinlikle reddederken, öte yandan da faşist tırmanışa dur denilmesinin ve demokrasinin sınırlarının genişletilmesinin, mücadelemizin daha ileriye götürülmesi ve sağlayacağı imkanları görmezden gelen anarşizme, «sol»-maceracı akımlara bünyemizde asla yer vermeyeceğiz. İşçi sınıfı düşmanı, anti-komünist, dolayısıyla demokrasi düşmanı bir akım olan maoculuğun ezilmesi için var-gücümüzü harcayacağız.

Bunun için de, 1 MAYIS'da, işçilerin birliğinin sembolü olan bu gün de kendi birliğimizi sağlamanın birinci görevimiz olduğunu görüyor, ve haykırıyoruz. Hem sendikal, hem siyasal birliğimiz sağlandığı ölçüde, siyasal mücadeleyi, ekonomik - demokratik mücadelemizi yönetir hale getirdiğimiz ölçüde ve siyasal birliğimizi sosyalizmin bayrağı altında gerçekleştirdiğimiz ölçüde zaferin yakınlaşacağını biliyoruz.

Dünya işçi sınıfının birliğinde ve bunun yarattığı olağanüstü güçte somutlanan yüce sosyalizm yolumuzu aydınlatıyor. Sosyalizmin

yol gösterdiği ve sosyalist sistemin başını çektiği dünya devrimci süreci, dünyanın dörtbir köşesinde emperyalizmi acı yenilgilere uğrattırıyor. Başarıyla sürdürülen evrensel barış politikası, emperyalizmi her geçen gün kendi çelişkileri içine hapsolmaya zorlayarak, halkların kurtuluşları için elverişli şartlar yaratıyor.

Halkımızın baş düşmanı olan emperyalizmin ülkeden kovulması, emperyalizmin işbirlikçilerinin tasfiyesi, emperyalistlerle olan her türlü bağımlılık ilişkisinin koparılıp atılması, devrimci mücademimizin ilk hedefi olarak gündemimizdeki, önemli yerini koruyor. Bir yanılla emperyalizme de karşı olan bu günkü yoğun anti-faşist mücademimizin perspektifi, en kısa zamanda anti-faşist, anti-emperyalist cepheyi oluşturmamızı ve demokratik halk iktidarına yönelmemizi dayatıyor.

Bütün bunlarda öncülük ve mimarlık görevi bize düşüyor. Birliğimizi sembolleştiren 1 MAYIS geleceğimize olan inancımızı pekiştiriyor. İlerinin 1 MAYIS'ları yüreklerimizin sevinçle dolacağı 1 MAYIS'lar şimdilik düşlerimizi süsleyen, ama mutlaka gerçekleşecek olan o inanılmaz mutluluklar dolu 1 MAYIS'lar azmimizi biliyor. Yeneceğimize bir kez daha inanıyoruz!

Yaşasın 1 MAYIS !

Yaşasın SOSYALİZM !

TÜSTAV

27 MART 1977'den 27 NİSAN 1977'ye

27 Mart 1977

- Türkiye Yazarlar Sendikasının (TYS) 3. Genel Kurulunda konuşan Genel Başkan Aziz Nesin, Türk Ceza Kanunundan 141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını istedi.
- Pakistan'da siyasal huzursuzluk devam ediyor. Karaçi'de genel greve

gidildi.

- Sovyetler Birliği Cumhurbaşkanı Nikolai Podgorni'nin Zambiya'yı ziyareti dolayısıyla bir demeç veren Zambiya Devlet Başkanı Kenneth Kaunda «SSCB, ırkçı rejimlere karşı bize destek oluyor» dedi.

28 Mart 1977

- Yargıtay Genel Kurulu, Karataş'ı Genel Müdür saymayan kararı onayladı.
- Pakistan'da Zülfikar Ali Butto yeniden Başbakan seçildi.
- Son depremlerde yerle bir olan Bükreş şehrinin kısa bir zaman

içinde ve yepyeni bir stilde yeniden onarılması, Romanya Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından karar altına alındı.

- Ecevit: «Tekelleşme eğilimindeki sermayenin esnaf ve sanatkarlara egemen olmasını istemiyoruz» dedi.

29 Mart 1977

- ODTÜ'de yurtlarda kalan öğrencilerin direnişleri sürerken, bilgisayar merkezindeki bazı görevlilerin işlerine son verilmesini protesto eden öğretim üyeleri yürüyüş yaptılar.
- Türkiye-Almanya Ekonomik İşbirliği Komitesi, çalışmalarını sürdürürken, Türk heyeti, Federal Almanya'nın Türkiye'de ortak yatırımlara girişmesini teşvik eden bir anlaşma metnini, Almanlara verdi. Alman Heyeti ise Türk işçilerinin yurda dönüşte yerli sanayi tesisleri kurlmalarını öne sürerek, Alman özel

sektörünün, işçi yatırımlarına ortak olabileceğini belirtti.

- Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay, hükümet ortağı bir partinin karma ekonominin eşitlik ilkesini çiğneyerek, «Sanayide Devlet» sloganı ile hür teşebbüs düşmanlığı yaptığını öne sürdü.

● Hindistan Komünist Partisi, Desai hükümetinin alacağı «doğru» kararları destekleyeceğini bildirdi.

- Erken seçim konusunda karar için iç tüzük değişikliği önerisi kabul edildi. CHP önerisine DP ve MSP'li üyeler karşı çıktı.

● DP: «Bugünkü hükümetle seçim güvenliğinin sağlanması düşünülemez.»

● Erbakan: «Hem erken seçim, hem de yeni hükümet olmaz» dedi.

30 Mart 1977

● MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, erken seçim konusunda «Anayasa komisyonunda alınan kararın geçersiz olduğunu» bildirdi ve bu yolda Bakanlar Kurulu kararını imzalamayacaklarını ve Anayasa Mahkemesine başvuracaklarını söyledi.

● Kızıldere olayının yıldönümü dolayısıyla çeşitli okullarda birer günlük boykot yapıldı.

● Lockheed ve diğer kamu alımlarındaki yolsuzlukları araştırma komisyonu başkanı Alpaslan, Türkiye Demir Çelik İşletmelerinin dış alımlarında yolsuzluk saptandığını açıkladı.

● Eczacıbaşı İlaç Fabrikasında çalışan 800 işçi toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma

sağlanamaması nedeniyle, greve başladı. Petrol-İş sendikasının grev kararına karşı Kimya İşverenleri sendikası lokavt kararı aldı.

● Koç Holding A.Ş.'nin Genel Kurul toplantısında, Holding iştirak portföyünün 1 milyar 100 milyon liraya ulaştığı ve 1976 yılında 225 milyon lira kâr ettiği bildirildi.

● SSCB Sendikaları XVI Kongresi yapıldı. DISK, kongreye konuk olarak katıldı.

● Portekiz AET'ye katılmak için başvurdu.

● Türkiye-AET ilişkileri konusunda yapılan değerlendirmede AET'nin Türkiye'nin pamuk ipliğine uyguladığı vergi iadesini kaldırmak istemesi, ilişkilerde gerginliğin devamı olarak nitelendirildi.

bir BELGE

SOVYET SENDİKALARI

(APN)

Sendikaların toplumda taşıdığı önem ve oynadığı rol, bilindiği gibi, onun ekonomik ve sosyo-politik yapısıyla, işçi sınıfının üretim içindeki durumuyla belirlenir.

Sosyalizmin sosyo-ekonomik sistemiyle kapitalizmin sosyo-ekonomik sistemi arasındaki köklü fark, sendikal harekette, sendika örgütlerinin faaliyetinin biçim ve yöntemlerindeki önemli özellikler nedeniyle ortaya çıkmaktadır.

Sovyetler Birliği sendikaları, Sovyet emekçilerinin en geniş örgütleridir.

Karakteri bakımından parti dışı toplumsal örgütler olan sendikalar, ırk, milliyet, cinsiyet ve dinî inanç farkı gözetilmeksizin hemen hemen bütün işçi ve memurları gönüllülük esasları üzerinde saflarında birleştiriyor. 110 milyondan fazla insan ya da halk ekonomisinde çalışanların % 99'u Sovyet sendikalarına üyedir.

Gönüllü üyeliğin yanısıra Sovyet sendikalarının kitlesellik niteliği, büyük ölçüde, sendikaların emekçilerin çıkarları, onların çalışmaları ve yaşantıları konusunda gösterdikleri kaygıyla, ekonomik ve kültürel kuruluşa aktif katılımlarıyla, Sovyet insanların güvenini kazanmış olmalarıyla açıklanıyor.

SSCB sendikaları, 1905-1907 yıllarındaki ilk Rus devrimi döneminde ortaya çıktı. Bunlar, kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin ağır baskılarına ve emekçilerin politik haklardan yoksun bırakılmasına karşı işçi sınıfının hayatî çıkarları için savaştan örgütlerdi.

SSCB sendikalarının ortaya çıkma özelliği, batı ülkelerindeki sendikalarından farklı olarak Rusya'daki sendikaların işçi sınıfının devrimci partisinin kurulmasından sonra ve bu partinin dolaysız etkisiyle doğmuş ve biçimlenmiş olmasından ibarettir. Bu durum, sendikaların karakterini belirlemiştir.

Sovyetler Birliği sendikaları kuruldukları ilk günden itibaren, ilk Rus devrimi yıllarında greylere ve gösterilere aktif olarak katılmışlar, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferle sonuçlanmasına büyük katkıda bulunmuşlardır. Özellikle bu yüzden sınıf savaşının gerçek okulu olmuşlardır.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, Sovyet ülkesinde işçi sınıfının durumunu kökünden değiştirdi. Toprak, fabrikalar ve üretim araç-gereçleri özel mülkiyet olmaktan çıkıp, toplumun malı haline getirildi. Buna uygun olarak sendikaların rolü ve görevleri de değişti. Emekçilerin egemenliği ele geçirmeleyle birlikte, sosyalist üretimin toprağın ve fabrikaların yeni sahipleri olan işçilerin ve köylülerin yararına elden geldiğince geliştirilmesi, sendikaların ilk görevi oldu.

Emekçilerin çıkarlarını ifade eden Sovyet sendikaları, ülke ekonomisinin daha da yükseltilmesi ve Sovyet halkının refahının sürekli olarak artırılması için saptanan planların hayata geçirilmesine, komünizmin maddi-tek-nik temelinin kuruluşuna, XXV. SBKP Kongresi tarafından kabul edilmiş olan barış ve uluslararası işbirliği, özgürlük ve halkların bağımsızlığı uğrunda bundan sonra verilecek savaşın programının gerçekleştirilmesine aktif olarak katılıyorlar.

Sovyet sendikalarının durumunun kendine özgü olduğu, bunların bir yandan işçi sınıfının en geniş kitle örgütü olmasından, öte yandan da aynı zamanda bu örgütlerin bir devlet örgütü olmayıp geniş emekçi kitlelerini devletin ve toplumun yönetimine çeken ve onlara yönetim sanatını öğreten toplumsal bir örgüt olmalarından ileri gelmektedir.

«Proletarya diktatörlüğü altında konumları bakımından sendikaların, —diyordu V. İ. Lenin,— partiyle devlet egemenliği arasında buldukları söylelenebilir» (Bütün Eserleri, cilt 42, sayfa 203).

Böylece Sovyet sendikaları, parti ve devlete ait bir örgüt değil, partinin yönetimi altında ve devlet egemenliğiyle sıkı işbirliği halinde çalışan özgün, kitlesele ve toplumsal emekçi örgütüdür.

Emekçilerin çıkarlarını ve isteklerini ifade eden bir organ olarak devlet, sendikaların faaliyetine karışmaksızın onlara her türlü desteği gösteriyor.

Sendikalar devlet organları arasında sayılamaz ve devletin denetimi altında değildir. Sovyet yasaları, sadece devlet organlarının sendika içi faaliyete karışmasını önlemekle kalmıyor, aynı zamanda sendikaların yasal haklarını çiğ-neyen görevli kişilerin sorumlu tutulmasını öngörüyor.

Emekçilerin sendikalara girme özgürlüğü ve sendikaların hakları SSCB Anayasası ve Sovyet yasalarınca garanti ediliyor.

Sendikal örgütlerin iç işleyişi ve onların üst kademedeki sendika organ-larıyla karşılıklı ilişkileri, SSCB sendikalar tüzüğüyle, ayrı ayrı sendikaların kendi tüzükleriyle ve üst sendika organlarının yönergeleriyle düzenleniyor.

Sovyet sendikaları, demokratik merkezîyetçilik ve üretim ilkesi üzerinde kuruluyor.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesi şu anlama geliyor :

● Bütün sendika organları aşağıdan yukarıya sendika üyeleri tarafından seçilirler ve onların önünde hesap vermek zorundadırlar;

● Sendikal örgütler, SSCB sendikalar tüzüğü ve üst kademe sendika or-ganlarının kararlarına uygun olarak sendika çalışmasının tüm sorunlarını çözümlerler;

● Sendikal örgütlerin kararları, sendika üyelerinin oy çoğunluğuyla alınır.

● alt kademedeki sendika organları üst kademedekilere bağlıdır.

Üretim ilkesi, aynı işletmede ya da kuruluşta çalışan tüm işçilerin aynı sendikada birleşmesi, her sendikanın da halk ekonomisinin bir veya birkaç benzer dalındaki işçi ve memurları birleştirmesi demektir.

Böylece demokratik merkezîyetçilik ve üretim ilkesi, sendika içi demok-rasinin geniş şekilde gelişmesini, tüm sendika üyelerinin aktif toplumsal ve üretimsel çalışmaya çekilmesini gerektiriyor, tüm sendikal örgütlerin eylem birliğini, onların kolektif yönetimini, örgütlülük ve dayanışmanın sendika üyelerinin çok yönlü girişimiyle birleştirilmesini öngörüyor.

İşletmelerde, inşaatlarda, sovhozlarda, kuruluşlarda ve öğretim kurumla-rında kurulan alt sendika örgütleri tüzük uyarınca sendikaların temelnî oluşturuyor. Sendika komitesi, doğrudan doğruya işçilerin ve memurların ça-lışma, yaşam ve kültür konularındaki çıkarlarını temsil ediyor. Sendika ko-mitesi, işçilerin adına yönetimle kolektif anlaşma imzalar ve bu anlaşmanın yerine getirilmesi için önlemler alır, işletmenin planlarının hazırlanmasına katılır.

Her sendika, üretim ilkesine göre kurulmuş olan ve aynı ya da benzer halk ekonomisi dallarının işçi ve memurlarını birleştiren mesleki birliğe da-hil olur. İşkolu sendikalarının yönetimi için konferanslarda ve kongrelerde bölge, semt, il ve cumhuriyet komiteleri ve sendika merkez komiteleri seçi-lir. Şimdi bu şekilde 25 işkolu sendikası mevcuttur.

Tüm halk ekonomisi dallarından sendikaların faaliyetinin koordinasyo-nu, işkolları arası sendika organları tarafından gerçekleştiriliyor. İşkolları arası sendika organları, taşrada semt, il ve cumhuriyet sendika meclisleri, merkezde ise Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şurası'dır.

Sendika organları geniş demokratik bir temel üzerinde oluşturuluyor. Bu temel, istisnasız tüm sendika yönetim organlarının gizli oylamayla seçilme-sinden ibarettir. Demokrasinin daha da genişletilmesi, Sovyet sendikalarının sonuncu XV. kongresi tarafından ileri sürülen en önemli görevlerden biridir. SSCB sendikalarının faaliyetindeki toplumsal esasların geniş şekilde gelişti-rilmesi de bu görevin nasıl yerine getirildiğini gösteriyor.

Şimdi işyeri sendikası komitelerinin yaklaşık olarak % 94'ünün ödeme mekanizması yoktur. Sendikaların her komitesinde ve meclisinde toplumsal şubeler ve komisyonlar çalışıyor. Sendikalardaki aktif militanların sayısı hemen hemen 50 milyon kişiye ulaştı.

Sosyalist toplum koşullarında sendikaların çaba harcayacakları alanlar sınırlı değildir. Sendikalar, Sovyet toplumunun ekonomik, sosyal, politik ve ideolojik gelişme sorunlarının çözümüne katılırlar.

Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şûrası ve birlik cumhuriyetlerinin sendika meclisleri, yasa girişiminde bulunma hakkına sahiptirler. Sendika organları, yönerge organlarının kabul edilen yasaların ve kararnamelerin hazırlanmasına aktif olarak katılırlar.

Özellikle işyeri sendikası komiteleri geniş haklardan yararlanıyorlar. Bu haklar, Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şûrası tarafından hazırlanan ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu tarafından onaylanan «Fabrika ve yerel sendika komitesinin haklarına ilişkin hüküm» olarak yasal yünden pekiştirilmiştir. Bu hüküm, işçilerin tüm çalışma, iş ücreti, yaşama ve dinlenme sorunlarının işletme yönetimi tarafından sadece sendika komitesiyle ortaklaşa çözülmesi gerektiğini öngörüyor.

Yönetim, sendika komitesiyle birlikte ücretleri ve sistemini, iç çalışma düzeninin kurallarını saptar, emeğin korunması konusunda yönergeler hazırlar ve onaylar, konut dağıtır. Üretimin planlanması ve organizasyonu, maddi ve mali kaynakların kullanımıyla ilgili sorunların çözümünde ve yönetici işçilerin atanmasında yönetim, sendika komitesinin fikrini göz önünde bulundurmak zorundadır.

Fazla mesai yapılması ve işçilerin çok fazla gerek duyulduğunda tatil günleri çalıştırılması ancak sendika komitesinin izniyle mümkün olabilir. Sendika komitesinin onayı olmadan işçi ve memur, yönetim tarafından işletmeden uzaklaştırılmaz. Yönetim sendika komitesi üyelerini, komitenin onayı olmaksızın cezalandıramaz ve başka bir işe geçiremez.

Yönetim, sendika komitesine, komitenin çalışacağı ve toplantı yapabileceği yeri, ulaştırma ve haberleşme araçlarını ücretsiz olarak sağlamak zorundadır.

Geniş emekçi kitlelerinin halk ekonomisinin gelişimini planlamaya yöneltilmesi, sendikaların ülke ekonomisinin gelişmesine yaptıkları etkilerden biri olmaktadır. Mevcut ve gelecekteki planların hazırlanmasına katılım işletmeden başlar.

Plan taslakları emekçiler tarafından geniş şekilde görüşüldükten sonra gerekli bakanlıklara, genel müdürlüklere, planlama organlarına gönderilir. Bu organlar, işletme kolektiflerinin önerilerini göz önüne alarak iş kollarına ekonomik bölgelere ve cumhuriyetlere göre planları hazırlarlar.

İş kollarına, semtlere, illere ve cumhuriyetlere göre plan taslaklarının hazırlanmasına sendika Merkez Komiteleri ve meclisleri de katılıyorlar, plan taslaklarını ve işletme kolektiflerinin önerilerini inceliyorlar. Kabul edilebilir bir çözüm yolu bulunamayan sorunlar konusunda sendika Merkez Komiteleri ve meclisleri Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şûrası'na ve SSCB Devlet Planlama Komitesi'ne kendi önerilerini veriyorlar.

Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şûrası, yıllık ve beş yıllık halk ekonomisi gelişme planlarının taslaklarını inceler, SSCB Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı — SSCB Devlet Planlama Komitesi başkanı ya da onun bi-

rinci yardımcısı Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Şûrası Prezidyumu'nun bu konularla ilgili oturumlarında rapor sunar.

Devlet planlarının hazırlanmasına ve görüşülmesine katılan emekçiler, her yeni planın, her zaman sonuç olarak aynı amacı, emekçilerin yaşam ve kültür düzeyinin sürekli olarak yükseltilmesi amacını izlediğini biliyorlar. Onlar, üretimi geliştirmek ve dolayısıyla halkın ve her Sovyet ailesinin yaşam düzeyinin daha da yükseltilmesi için tasarlanan planların gerçekleştirilmesinin herşeyden önce bizzat işçi ve diğer çalışanlara, onların her birinin emek katkısına bağlı olduğunu çok iyi anlıyorlar.

Kendi yarattığı maddî nimetlerin özel bir işverenin değil, kendisi gibi emekçilerden oluşan bütün bir toplumun emrine gireceğini ve bu toplumun kendisini adil bir biçimde ödüllendireceğini bilmesi, Sovyet vatandaşında yaratıcı şekilde çalışma, iş verimini yükseltmek için kaynaklar arama ve kaynaklardan tam olarak yararlanma isteği uyandırıyor.

Sovyet ekonomisinin kuşku götürmez başarıları özellikle bu bilinçle açıklanabilir.

Yeni sosyal önlemlerin gerçekleştirilmesine, önceki iki beş yıllık planda ayrılan toplam para miktarı kadar para ayrıldı. Kişi başına düşen reel gelirler % 25 oranında arttı. Beş yıllık plan dönemi içinde 56 milyon kişi, konut koşullarını iyileştirdi. 1971-75 yıllarında on bir milyondan fazla apartman dairesi ve ev yapıldı, toplumsal tüketim fonlarından yapılan ödemeler ve sağlanan avantajlar % 40 oranında yükseldi. İşçilere, memurlara ve kolhozculara verilen yardım paraları ve emekli maaşları, öğrencilere verilen burslar arttı.

İşçi ve memurların ortalama aylık iş ücretleri beş yılda % 20 oranında yükseldi ve 146 rubleyi, toplumsal fonlardan yapılan ödemeler ve sağlanan avantajlarla birlikte ise ayda 198 rubleyi buldu. Kolhozcuların iş ücreti, beş yılda % 25 oranında arttı. Ülkede kişi başına düşen reel gelirler hemen hemen 15 yılda iki kat artıyor.

Sovyet vatandaşlarının sürekli artan emek düzeyi, Sovyet sendikalarının düzenlediği ve yönettiği sosyalist yarışma gibi, gerçekten ulusal ve yurtseverce bir harekette özellikle ortaya çıkıyor.

Yarışma, kitlelerin yaratıcılığının gelişmesinde, sosyalist ortaklaşalığın biçimlenmesinde önemli bir araçtır.

Yarışmanın gücü, onun, teknik araçların daha iyi kullanılması, çalışmanın doğru düzenlenmesi, ileri üretim deneyiminden yararlanılması yoluyla iş verimi artışının nasıl elde edilebileceğini göstermesindedir. Sosyalist yarışmanın anlamı, ileri çalışma yöntemlerinin yayılması ve uygulanması, çalışmada en iyi sonuçların hangi yolla elde edilebileceğini bulma ve gösterme, onları herkesin malî haline getirme yeteneğidir.

Sosyalist yarışma, özellikle ekonomik alanda gelişiyor. Ancak, bu yarışma daha önceden insanın üretim faaliyetinin sınırları dışına çıkmadığı halde, şimdi yarışmacılar, nitelik olarak yeni yükümlülükleri üstleniyorlar. Örneğin, bir komünist gibi yaşamayı ve çalışmayı öğrenmek gibi.

Sovyetler Birliği'nde emeğin korunması, emekçilerin sağlığının korunmasına yönelik geniş tedbirler sistemi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bunlar, teknolojik süreçlerin sürekli olarak mükemmelleştirilmesini, sağlıklı ve güvenli-

lır çalışma koşullarının yaratılmasını, çalışma süresinin azaltılmasını, emekçilerin dinlenme ve tedavi organizasyonunun iyileştirilmesini öngörüyor.

Sovyet egemenliği yıllarında, sanayide iş haftası süresi, 18 saat azaltıldı ve 41 saat oldu, bazı işkollarında bir iş haftası 36 saatten fazla değildir. Sovyetler Birliği'nde iş haftası beş gündür ve iki gün tatil yapılır.

Bütün işçi ve memurlar, iş yasası uyarınca her yıl ücretli izin hakkına sahiptirler. İzin süresi, mesleğe ve iş koşullarına bağlı olarak 15-48 iş günü arasında değişir.

Sovyet yasaları, emeğin korunması konusundaki tüm kuralların, ölçütlerin, yönergelerin devlet ve ekonomi organları tarafından sendikalarla ortaklaşa ya da onların mutabakatını alarak onaylanmasını gerektiriyor.

Sendikalar, emeğin korunması ve güvenlik araçlarının durumu, iş yasasının uygulanışı üzerindeki devlet gözetimini gerçekleştirme hakkını paylaşırlar. Sendikalar bu amaç için teknik teftiş heyetine sahiptirler (yaklaşık olarak 6.000 müfettişten oluşan kadrolu, hemen hemen 3 milyon kişiden oluşan kadrosuz teftiş heyeti).

Sendika teknik teftiş heyetinin emeğin korunması konusundaki tüm yönergeleri, yönetim tarafından yerine getirilmek zorundadır. Güvenlik tekniği kural ve ölçütlerinin ciddi şekilde çiğnendiği durumlarda sendika organları, atelye ve işletmelerin çalışmasını geçici olarak durdurma, suçlu görülen yönetim temsilcilerine ceza verme hakkına sahiptirler.

Sendika organlarının onayı olmaksızın bir tek yeni işletme ya da üretim hizmete açılmaz. Sendikaların emrinde 6 tane emeği koruma enstitüsü bulunuyor. Bu enstitülerde 1.200 bilim görevlisi çalışıyor. Üretimde çalışma koşullarının daha da iyileştirilmesiyle ilgili sorunların çözümünü bu enstitülerin görevleri arasına giriyor. Enstitülerden biri sadece kadınların emeğinin korunması konusunda uzmanlaşmıştır.

Sovyet sendikaları, devlet sosyal sigortası işini de yönetiyorlar. Sovyet egemenliği yıllarında sosyal sigorta, emekçilerin maddi refahının yükselmesinde ve emekçilerin sağlığının sağlamlaşmasında önemli bir kaynak oldu.

SSCB'de sosyal sigorta tamamen devletin hesabına gerçekleştiriliyor ve istisnasız tüm işçi ve memurları kapsamına alıyor. Emekçiler sosyal sigorta fonuna kendileri para yatırmıyorlar.

Sovyet sendikaları yaklaşık olarak 1000 sanatoryuma, dinlenme evine ve pansiyona sahiptir. Bunlarda 410,4 bin kişilik yer vardır ve 1975 yılında 8,66 milyon kişi buralarda tedavi olmuş ve dinlenmiştir.

İşçilerin vardiyadan sonra dinlendikleri ve tedavi gördükleri işletmelerdeki sanatoryum-profilaktoryum ağı son yıllarda çok genişledi.

Sovyet sendikaları, emekçilerin konut-kamu gereksinmelerinin iyileştirilmesi konusundaki önlemlerin gerçekleştirilmesine büyük önem veriyorlar.

Sendika örgütleri, konutların ve kültürel-kamu tesislerinin yapım ve onarım planlarının hazırlanmasına aktif biçimde katılıyorlar ve bu planların yerine getirilmesini denetliyorlar. Yeni konut alanının dağıtımını mutlak surette sendikaların iştirakiyle yapıyor.

SSCB'de apartman dairesi ücretinin düzeyi 1926 yılından beri değişmeden kalıyor ve belediye hizmetleri ücretiyle birlikte ortalama olarak aile bütçesinin % 4-5'ini oluşturuyor.

Eğitici çalışma Sovyet sendikalarının faaliyetinde önemli bir bölüm oluyor. Sendikalar yapı bakımından eğitici örgütlerdir, onların kitlelerle çalış-

masında başlıca yöntem, inandırma yöntemidir. Sendikalar tüm işçi ve memurları komünist bilinçle, Sovyet yurtseverliğiyle ve proleter enternasyonalizmiyle, emeğe ve kamuoyuna saygılı davranışla, yüksek bir ahlak ruhuyla eğitiyorlar. Sendikalar, emekçilerin genel eğitim ve kültürel-teknik düzeyinin yükseltilmesine mümkün olan yardımı yapıyorlar.

Tüm eğitim çalışmasının büyük bölümü, klüplerde, kütüphanelerde ve işletmelerle emekçilerin oturdukları yerlerde kurulmuş olan dinlenme salonlarında yürütülüyor.

Hâlen ülkede yaklaşık olarak 22 bin kültür sarayı, kültür evi ve klüb, 49 binden fazla sinema makinesi, 23 binden fazla kütüphane vardır. Sendikalar 9 merkez gazetesi, toplam tirajı 24 milyon nüshayı bulan 24 toplumsal-politik ve 55 üretimsel ve bilimsel-teknik dergi çıkarıyorlar. Üstelik «Profizdat» her yıl 33 milyon adet kitap çıkarıyor.

Sendikaların emrinde 2.596 stadyum, yaklaşık olarak 105 bin spor salonu, 704'ten fazla kapalı yüzme havuzu, hemen hemen 5.000 kayak merkezi, yaklaşık 800 turistik tesis bulunmaktadır.

128 ülkenin sendikalarıyla ilişkide bulunan ve dünya sendika hareketinin ayrılmaz parçası olan Sovyet sendikaları, esas itibariyle işçi dayanışması görevlerinin yerine getirilmesi, proleter enternasyonalizmi ilkeleri üzerinde dünya sendika hareketinin birliğinin sağlanmasına, barış, demokrasi ve sosyal ilerleme mücadelesine bağlı olan uluslararası çabasına birinci derecede önem vermektedir.

SBKP M. K. Genel Sekreteri, Yoldaş L. İ. Brejnev'in raporunda ve XXV. parti kongresinin öteki belgelerinde, Barış Programı'nda ortaya konmuş olan bir dizi büyük sorunların son 5 yılda çözümlenmiş olmasından sevinçle söz ediliyor. Leninist barış içinde birlikte yaşama ilkelerinin sosyal düzenleri farklı devletler arasındaki karşılıklı ilişkilerin bir ölçütü haline getirilmesi süreci artan bir güçle ilerliyor, emperyalist «soğuk savaş», saldırı ve dikta politikası yenilgiye uğruyor, bu politikanın yaratıcıları ve ideologları ise giderek daha büyük bir tecritin içine düşüyorlar. Uluslararası anlaşmazlıkların adil ve barışçı düzenlenmesi için objektif olanaklar artıyor.

Helsinki Avrupa Genel Konferansı'nın başarıyla tamamlanması sonucunda İkinci Dünya Savaşı'nın bilançosu çıkarıldı, Avrupa'nın kesin olarak bir barış ve karşılıklı, yararlı işbirliği kıtası haline getirilmesi için sağlam temeller atıldı.

Dünya sendika hareketinin ayrılmaz parçası olan Sovyet sendikaları, diğer sosyalist ülkelerin sendikalarıyla birlikte dünya sendikalarının eylem birliğinin sağlanmasına büyük katkılarda bulunuyorlar. Eylem birliği, Sovyet sendikalarının yaşamla doğrulanan ve uygulamada kanıtlanan ilkesel doğrultusudur.

Çevrenin ve öncelikle de üretim ortamının iyileştirilmesi, emekçilerin emeğinin, sağlığının ve refahının korunması konularında yapılan Avrupa Sendikaları Konferansı, Avrupa sendikalarının eylem birliği yolunda önemli bir aşama oldu. Konferans, farklı politik yönelimlere sahip sendika merkezleri arasındaki karşılıklı anlayışa yardım eden Avrupa çapındaki çok yönlü işbirliğinin en önemli eylemlerinden biri oldu.

Sovyet sendikaları, emperyalizme, sömürgecilığe ve saldırı güçlerine karşı barış, sosyal ilerleme ve dünya emekçilerinin aydınlık geleceği uğrunda sa-

vaşan tüm sendikalara, her türlü maddi ve manevi destekte bulunmayı enternasyonal görevi saymaktadır.

31 Mart 1977

- Site Öğrenci Yurduna karşı büyük bir operasyon düzenleyen polis 700 öğrenciyi gözaltına aldı.
- TÜRÖD ve TÜRAS İstanbul şubeleri ortak bir açıklama yaparak, ODTÜ ve İTÜ'de öğrenci ve öğretim üyelerinin güvenlerini taşımayan yöneticilerin çeşitli baskı ve oyunlar uyguladıklarını söylediler.
- Mobilya yolsuzluğu ile ilgili TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonu, hayali mobilya ihracı konusunda Demirel, Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon, ve Ticaret Bakanı Halil Başol'un sorumlu olduklarına karar verdi.
- İPRAŞ'ta DİSK'e yetki tanıyan yargıç, aleyhinde gösteri yapan Türk-İş üyesi işçileri mahkemeye verdi.
- TRT'de çalışanlar TRT-DER adlı bir dernek kurdular.
- İspanyol Parlamentosu, işçilerin serbest sendikalar kurmasını öngören yasayı 41'e karşı 320 oyla onayladı.
- Sovyet Resmî Ajansı TASS, yayınladığı yorumda, batılı emperyalistlerin Kıbrıs sorununa kendi istedikleri çözümü kabul ettirmeye çalıştıklarını ve Kıbrıs'ta çifte Enosis fikrinin canlandırıldığını bildirdi.

1 Nisan 1977

- Lockheed Komisyonu, Demirel ve Millî Savunma Bakanı Ferit Melen'i sorumlu bularak haklarında soruşturma açılmasını istedi.
- İzmir'de Lastik-İş sendikasının afişlerini yapıştırmakta olan İGD üyesi işçi Avni Ece silahlı iki komando tarafından vurularak öldürüldü.
- Danıştay, hükümetin Karataş'ın görevden alınması kararının düzeltilmesi istemini reddetti.
- DP, Demirel hakkında gensoru önergesi verdi. Gerekeçede, can ve mal güvenliği ve eğitim özgürlüğü kalmadığı belirtiliyor.
- İran'da 6 devrimci ölüm cezasına çarptırıldı.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gaziöglü, «Öğretmen Örgütlerinin Filistin Öğretmenleri ve Halkıyla Uluslararası Dayanışması Semineri»ne katılmak üzere Cezayir'e gitti.

bir RÖPORTAJ

Cezayir Toplantısının Ardından G. Gaziöglü İle Yapılan Konuşma

SORU : Cezayir toplantısını ve izlenimlerinizi anlatır mısınız?

YANIT : 4-6 Nisan tarihleri arasında Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin Başşehri Alger'de yapılan «Filistin Öğretmenleri ve Halkıyla Dayanışma Semineri» TÖB-DER için çeşitli açılardan son derece yararlı oldu.

Cezayir toplantısı, Filistin Öğretmenleri ve Halkının haklı davalarını emperyalizme, siyonizme, arap gericiliğine karşı sürdürdükleri onurlu mücadelelerini, dünya öğretmen örgütlerine anlatmada, onların sempati ve desteğini kazanmada çok başarılı bir toplantı oldu.

Semineri, Cezayir Eğitim ve Kültür İşçileri Sendikaları Federasyonu, Arap Öğretmenler Federasyonu, Filistin Öğretmenleri Genel Birliği, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu birlikte düzenlemişlerdi. Bu toplantıya 25 ülkeden 27 örgüt delegasyonu katıldı. Fransa İşçi Sendikaları (C.G.T.) da temsilci göndermişti. Arap ülkelerinin hemen tamamı, Orta Afrika ülkeleri, Sosyalist ülkelerin çoğu, öğretmen sendikalarının temsilcilerini göndermişlerdi.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi Cezayir Temsilcisi toplantıda bir konuşma yaptı, Bumedyen ve Yaser Arafat başarı mesajları gönderdiler. Irak Eğitim Bakanı semineri bizzat yönetti. Çok sayıda temsilci, konuşma yaptı. TÖB-DER'in konuşması ilgiyle izlenen ve takdir toplayan konuşmalardan oldu. Kararlar oybirliğiyle alındı. Çok özetle anlatmak gerekirse: Filistin Kurtuluş Cephesi'ni Filistin Halkının tek meşru temsilcisi sayma; Filistin Halkının kendi geleceğini özgürce belirleme hakkını tanıma ve savunma; emperyalizmin, siyonizmin, arap gericiliğinin saldırılarını teşhir etme ve kınama; işgal edilmiş Filistin anayurdunun Filistinlilere geri verilmesini savunma; 15 Mayıs'ı Filistin Öğretmenlerinin günü olarak kabul ve ilan etme; Filistin Öğretmenleri, öğrencileri ve Halkıyla dayanışma kurma; Filistin Halkının kültürü üzerindeki yok etme politikalarını yerme ve bunun gibi kararlar alındı.

Anti-emperyalist, anti-faşist bir demokratik meslek örgütü olan TÖB-DER, Filistin Öğretmenlerinin ve Halkının meşru mücadelelerine öteden beri sempati duymaktadır. Toplantıya katılmakla dayanışma görevlerimizin sadece ilkini, yerine getirmiş olduk. Filistin davasını ayrıntılarıyla öğrenmek fırsatını bulduk.

Türkiye eğitim emekçilerinin, bu seminerde temsil edilmesi, diğer ülkelerin temsilcilerini son derece sevindi, büyük ilgi ve yakınlık gördük. Türkiye'nin ve eğitim düzenimizin pek bilinmediğini, bizim de diğer ülkelerin eğitim düzenleri, öğretmen örgütleri hakkında bilgilerimizin çok sınırlı olduğunu kavradık. Toplantıya katılan tüm örgütlerin, ülkelerinin hükümetleri ve eğitim bakanlıkları ile olumlu diyalogları vardı. Sadece ülkemizde, hükümet ve eğitim bakanlığının

demokratik öğretmen hareketine adeta savaş açtığı ortaya çıktı. Eğitim alanında, ülkemizde yaşanan acı olaylara, diğer ülkelerde rastlanmıyordu.

Seminer öncesi ve sonrasında, toplantıya katılan delegeler için geziler düzenlendi. Delegelerin Cezayir'i yakından tanıyabilmeleri için ne gerekliyse yapıldı. Cezayir'li meslektaşlarımız konuklarına çok sıcak davrandılar.

Misafir edildiğimiz Elmanar Oteli, Alger'in 26 kilometre uzağında beş büyük turistik tesisin yer aldığı bir körfezde bulunuyordu. Sidi Feredj adındaki bu körfez, Cezayir Bağımsızlık Savaşı'nda, 1960'da Fransız çıkartmasına sahne olmuştu. Çok kanlı çarpışmalardan sonra, Cezayir'li bağımsızlık savaşçıları, sömürgeci Fransa'nın kuvvetlerini geri püskürttüler. Geçmişte böyle bir olaya sahne olan körfeze, devletin turistik oteller inşa etmesi, bizlerin de orada konuk edilmesi, hayli anlamlıydı. Gezilerde, bize rehberlik eden meslektaşlar, gösterdikleri her güzel şeyin, bağımsızlıktan sonra yapıldığını söylemeyi ihmal etmemeleri dikkat çekiciydi.

Cezayir «kapitalist olmayan yoldan kalkınma» yöntemini uyguluyor. 15 yılda büyük başarılar kazanılmış. Cezayir Halkı, bağımsızlığın değerini çok iyi kavramış, emperyalizmin ağına bir daha düşmek için kararlı görünüyor. Eğitim alanında başarılar çok somut. Okur-yazar oranı % 85. Sahra ve köylerde yaşayan kesim, bu oranı düşürüyor. Başkentteki üniversitenin önünden geçtik. Panzer ve polis görünmüyordu. Kızlı-erkekli Cezayir'li gençler, endişesiz ve güler yüzle üniversite kapısından giriyorlardı. Gördüğümüz okullar son derece modern ve temiz.

Cezayir Eğitim ve Kültür İşçileri Sendikaları Federasyonu altı sendikadan oluşmuş. Bu federasyon, Cezayir Çalışanlar Birliğinde, işçi sendikaları ve diğer çalışan kesimlerin sendikaları ile bütünleşmiş. Bir konfederasyon oluşturulmuş.

Çalışanlar Birliğinin merkezi, Alger'in ortasında çok görkemli bir yapıda bulunuyor. Binanın kapısında «Çalışanlar ve ölen işçilerin anısına» yazılı. Çalışanlar Birliğinin seminere katılanlara verdiği bir akşam yemeğinde bir işçi lideri bana, Türkiye'deki işçi sendikalarını, diğer çalışanların durumunu sordu. Birden çok konfederasyonun bulunuşunu, memurların sendika kurma haklarının verilmediğini öğrenince, bu durumu hayli yadırgadığını ifade etti. Çünkü, Cezayir'de tüm çalışanların ekonomik örgütlenmelerinin tam anlamıyla birliği sağlanmıştı.

Öğretmenler 280 dolar ücretle işe başlıyorlar. 3 yıl sonra ücretler, 600 dolara yükselebiliyor. Cezayir'li bir meslektaşım, sendika-

cılığı Fransız öğretmenlerinden öğrendiklerini ifade etti. Bağımsızlık Savaşında, kendi saflarında çarpışan Fransız asıllı sosyalist öğretmenlerden övgüyle bahsetti.

Cezayir'in başşehirinde eski mahalleyi geziyorduk. Sokaklar pislik ve rutubet kokuyordu. Cezayir'li meslektaşlarımızın, eski ile yeni bizlere bir arada göstermek istemeleri, bağımsızlığın getirdiklerini daha somut görmemiz için olmalıydı. Bu eski mahallede iki Kur'an Kursuna rastladık. Çocuklar şarkılı Kur'an okuyorlardı. Buldukları bina pislik içindeydi. Delegeler, yüzlerini buruşturdular. Cezayir'li mihmandarımız «Bu böyle devam ederse, sosyalizme varmamız hayli geç olacak» dedi.

SORU : Dünya öğretmen hareketi ile ilişkiler ne düzeydedir, bu konudaki çabaları anlatır mısınız?

YANIT : Dünya öğretmen hareketi ile ilişkilerimiz henüz yeni sayılır. Anti-demokratik engeller yüzünden ve dış ilişkilerin önemini gereği gibi kavrayamamaktan olacak, geçmişte bu konuda yapılabilenler çok yetersiz. Türkiye demokratik öğretmen hareketinin bence en büyük eksiği, uluslararası öğretmen hareketiyle sağlıklı bağlar kurmada geç kalmış olmasıdır.

Cezayir toplantısı, TÖB-DER'in temsil edildiği ilk uluslararası toplantı oldu. Orada öğrendik ki, her yıl çeşitli ülkelerde, çeşitli konularda birkaç kez bu tür konferanslar düzenleniyor. Dünya öğretmen örgütlerinin somut dayanışma çabaları oluyor. Eğitim, bilim ve kültür alanında karşılıklı etkileşim var. Dış ilişkiler konusunda bizim karşılaştığımız anti-demokratik engeller, diğer ülkelerde çoktan aşılmış, hatta anlatıldığında, oldukça yadırganmaktadır.

Toplantı sırasında, pek çok delege ile ikili görüşmeler yaptım, eğitim düzenimizi ve sorunlarımızı anlattım. Diğer ülkelerdeki durumu öğrenmeye çalıştım. Bu görüşmeler, çok yanlı yararlar sağladı. Kapitalist ve sosyalist pek çok ülkeye davet edildik.

FISE GENEL SEKRETERİ, TÖB-DER gibi militan bir örgütün, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu'na bağlı olmamasının, iki taraf için de kayıp olduğunu vurguladı. Güçlülüklerin, engellerin müşterek çabalarla yenilmesine karar verdik. FISE'nin 27 Haziran'da Moskova'da başlayacak olan 11. Genel Kuruluna çağırıldık.

S.S.C. Birliği Eğitim ve Bilim İşçileri Sendikası temsilcileri, iki komşu ülkenin, öğretmen örgütlerinin birbirlerin tanımamalarını bir eksiklik olarak niteledi. Karşılıklı, dostane ilişkilerin kurulabilmesi için çaba harcanması gerektiği belirtildi.

Konferansta, Kıbrıs öğretmenlerini Rum kesimi temsil ediyordu. Sebebini sorduğumda Kıbrıs'lı meslektaşlar, Türk kesimindeki meslektaşlarıyla ilişki kurmak istediklerini, birkaç kez yazı yazdıklarını, fakat cevap alamadıklarını ifade ettiler. Ayrıca, işçi sendikalarının bir araya geldiklerini, öğretmen sendikalarının da bir araya gelip konuşmalarının yararlı olacağını ifade ettiler. Toplantı sırasında Kıbrıs'lı öğrencilerin hazırladığı çiçekleri, resimleri dağıttılar. Hayli sempati topladılar. Türkiye'deki meslektaşları ile tanışmak, konuşmak istediklerini birkaç kez önemle vurguladılar.

Toplantıya katılan hemen bütün delegelerden bu anlamda öneriler geldi. Biz de hepsini olumlu karşıladık. İleride, bu tür toplantılar düzenlemek istediğimizi, kendilerini ülkemize davet edeceğimizi belirttik.

SORU : Seçim düzeyine girdiğimiz şu sıralarda demokratik öğretmen hareketinin taleplerini açıklar mısınız?

YANIT : Seçim düzeyine girdiğimiz şu sıralarda acil taleplerimiz, yetkili organlarımız tarafından saptanmıştır. Taleplerimiz uğruna seçim döneminde ve seçimden sonra da mücadele edeceğiz. Ancak, bu taleplerimizin gerçekleşmesini, ülkemiz devrimci-demokratik güçlerinin desteğiyle mümkün olacaktır. Beklediğimiz desteği kazanacağımıza inancım tamdır.

GREVLİ-TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKA HAKKI :

Türkiye Demokratik Öğretmen hareketinin en acil istemi, grev silâhı ile donatılmış sendika hakkıdır.

Baskı ve kısımlara karşı koymamız, asgari ölçülerde bile olsa, özlük ve meslek sorunlarımızı çözmemiz, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkımızı almamıza bağlıdır. Sendika hakkımızı aldığımız zaman, DİSK'E KATILABİLMELİYİZ. İşçilerin yararlandığı bütün haklardan yararlanabilmeliyiz. Demokrasi ile yönetilen tüm ülkelerde, eğitim, bir işkoludur, eğitim emekçilerinin sendikaları işçi sendikaları ile bütünleşebilmektedir.

Türkiye, dünyada memurlara sendika hakkı verilmeyen sekiz ülkeden biridir. Diğer ülkeler: Brezilya, Ekvator, İspanya, Ürdün, Liberya, Nikaragua, ve Peru'dur. Türkiye'nin de altına imza attığı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Roma Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Yasası gibi uluslararası belgeler, bütün çalışanların sendika kurmalarını zorunlu görür.

EĞİTİMİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ :

Anti-demokratik şûra yarası değiştirilmeli, şûrada eğitim emekçilerinin, öğrenci gençliğin, işçi sendikalarının, diğer demokratik örgütlerin ağırlıklı temsili sağlanmalıdır.

Türkiye Eğitim Emekçilerine malolmuş olan «YÖNETİCİLERİMİZİ BİZ SEÇECEĞİZ» sloganı hayata geçirilmeli, yöneticiler tabandan seçimle gelmeli, ilkokul öğretmenleri, eğitimin her kademesinde görev alabilmelidir.

Milli Eğitim Bakanlığının kurallarında Türkiye Demokratik Öğretmen Hareketi temsil edilmelidir.

Türkiye eğitim emekçilerinin, tayin ve terfi işlemleri demokratik esasa bağlanmalıdır. Yurdumuzda devlet memurları arasında terfi ve tayinler konusunda politik esaslara, siyasî iktidarın keyfi tasarruflarına en çok hedef olan kesimlerinden biri de öğretmenlerdir. Bu haksızlıkların kökten önlenmesi için, öğretmenlerin de hâkimlerinkine benzer bir statüye kavuşturulması, tıpkı Yüksek Hâkimler Kurulu gibi, öğretmenlerin de özlük işlerinde karar verecek demokratik olarak oluşacak **ÖĞRETMENLER YÜKSEK KURULU** kurulmalı, öğretmenlerin tayin ve terfi işlemlerini bu kurul yürütmelidir.

Öğretmen yetiştiren kurumların bir avuç faşist zorbanın işgali altında olduğu bilinen bir gerçektir. Örneğin; Eğitim Enstitüsü sınavları, eğitim tarihimizin silinmesi kolay olmayan bir kara lekesidir. Yasalar ve yönetmelikler bir yana itilerek, özel bir uygulama ile üniversiteler arası giriş sınavlarında 150 puan alan, okur-yazarlığı bile şüpheli komando taslakları alındı. 400 puanlı demokrat, ilerici gençler dışarda bırakıldı.

Öğretmen yetiştiren kurumların yönetim ve öğretim kadroları tümünden değiştirildi. Eli sopalı, bıçaklı, tabancalı milliyetçi eğitimciler (!) görev verildi. Onbinlerce öğretmen adayının öğrenim ve can güvenliği yokedildi. Bir insanlık suçu olan faşizmin, en kaba yalan ve demagojileri «bilim» diye okutuluyor.

Yüksek Öğretmen okulları ve Eğitim Enstitülerinin, eğitim ve yönetim kadroları değiştirildi. Öğretmen Liseleri için gerekli faşist eleman sağlamaya çalışıldı. Öğretmen Okullarındaki demokrat ve ilerici unsurlar temizlendi. ● ●

İnsanlık suçu olan faşizme kitle tabanı oluşturulması için ders programları yapıldı, ders kitapları hazırlandı.

Eğitimin demokratikleştirilmesinin önemli bir parçası olarak, öğretmen yetiştiren kurumlardaki faşistler temizlenmeli, ders program-

larındaki ırkçı-şoven, özümlemeci ögeler ayıklanmalı, demokratik bir öze kavuşturulmalıdır.

Özel yöntemlerle öğretmen yetiştiren kurumlara alınan faşist unsurların öğretmen olmaları önlenmelidir.

İlköğretim sorunu halledilinceye değin, öğretmen liselerinden mezun olanlar, ilkokul öğretmeni olarak görevlendirilmelidir.

MC döneminde mağdur edilen ve kıyıma uğratılan öğretmen ve öğrencilerin tüm kayıpları karşılanmalıdır.

141.-142. vb. ANTI-DEMOKRATİK YASALAR KALDIRILMALIDIR:

Ülkemizde düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan, yüzlerce öğretmeni haksız yere anti-demokratik biçimde hapishanelerde ve mahkeme kapılarında sürdüren, öğretmen kıyımına bahane yapılan, faşist İtalya kanunlarından aktarılan TCK 141-142. vb. maddeleri kaldırılmalıdır.

ULUSLARARASI İLİŞKİ :

Türkiye Eğitim Emekçilerinin demokratik meslek örgütü TÖB-DER'in uluslararası demokratik öğretmen kuruluşları ile meslekî, kültürel ve örgütsel plânda ilişki kurmasını olanaksız kılan anti-demokratik engeller kaldırılmalıdır.

EMEKLİ SANDIĞI :

Kamu kesiminde çalışan memurların sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla kurulan Emekli Sandığı, işadamlarına lüks oteller, moteller, eğlence yerleri, işhanları yapmaktan öteye önemli bir işlev görmemektedir. Sayısı bir milyona varan memurların ve örgütlerinin Emekli Sandığı yönetiminde hiçbir söz hakkı yoktur.

Emekli Sandığının işleyişi demokratikleştirilmeli, ödenti ödeyenler yönetimde söz ve karar sahibi olmalı, MEYAK'la yapılacağı söylenen sosyal hizmetler, Emekli Sandığına yaptırılmalıdır.

İ.Ö.S.S.Y. SANDIĞI :

İlkokul Öğretmenleri Sağlık Sosyal Yardım Sandığı Yasası demokratikleştirilmeli, Millî Eğitim Bakanlığının sandık üzerindeki tasarruf yetkileri kaldırılmalı, bütün eğitim emekçilerinin bu sandığa üye olmaları sağlanmalıdır.

SORU : Demokratik öğretmen hareketinin sloganlarından biri olan barış konusunda yapılan girişimler ve özellikle TYS ve Baroların girişimleri size intikal etti mi? TÖB-DER barış örgütlenmesi konusunda ne düşünüyor?

YANIT : Bugün dünyada, silahlanma yarışını, savaş kışkırtıcılığını, barış düşmanlığını emperyalist gerici güçlerin, karşı devrimci güçlerin istediği bilinmektedir. Dünya devrimci güçleri barıştan yanadırlar. Çağımızda yaşanan iki evren savaşı, sayısız mevzii savaş, emekçilerin zararına, silah tekellerinin yararına olmuştur. Günümüz silahlarının yıkım gücü karşısında barış düşmanlığı insanlık düşmanlığıyla eş anlamlıdır. O nedenle barışa karşı olanlar ancak emperyalistler ve faşistlerdir. Dünyanın tüm ilericiileri, demokratları, devrimcileri savaşa karşıdır; barış yanlısıdır. Emperyalizm var oldukça barış, her zaman tehlikede olacaktır. Barışı korumak ve savunmak dünya devrimci güçlerinin çok önemli bir görevi olarak kalacaktır.

Ülkemizde de barış düşmanları, sömürücü gerici güçlerdir. Barış yanlıları, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm devrimci-demokratik güçlerdir. TÖB-DER barış uğruna mücadele eden demokratik örgütlerdendir. O nedenle, barış konusunda yapılan ve yapılacak olan tüm girişimleri saygı ile karşılar ve katkıda bulunmak ister.

T.Y.S. İstanbul Barosunun toplantı çağırısı bize de geldi. Bu çağırışı olumlu karşılayan Yürütme Kurulumuz Genel Başkan Yardımcımızı İstanbul toplantısında örgütümüzü temsil etmek üzere görevlendirdi. Görevli arkadaşımız toplantıya katıldı. Üzüntü ile ifade ederim ki, bu toplantı iyi bir başlangıç olmadı. Örgütümüzü temsilen gönderdiğimiz Genel Başkan Yardımcımız değil, İstanbul Şubemizin sıradan bir üyesi TÖB-DER adına konuşuruldu. Böyle ciddi bir konuda, bir örgütün içişlerine karışma anlamı taşıyacak ciddiyetsizlik gösterilmemeliydi. Arkadaşımız, toplantıyı terk etmek zorunda kaldı. Kurulan barış komitesine, sonradan belirli bir eğilimi taşıyanların seçildiğini öğrendik. Bu yaklaşım barış mücadelesine hizmet etmez kanaatindeyim.

Bize göre barış örgütü, tüm barışçı eğilimleri, çizgileri, kuruluşları kucaklamalıdır. Yanlış adımlar geri alınmalıdır.

SORU : Bugüne değin yapılan ya da sürdürülmekte olan güçbirliği çalışmaları hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

YANIT : TÖB-DER olarak ülkemiz koşullarında demokratik örgütlerin güçbirliğine hayati önem vermekteyiz. O nedenle çalışmalarda baştan beri ilkelik ancak esnek davranmaya özen gösterdik. Yaşadığımız koşullarda en geniş güçbirliğini savunduk. İkelik, programlı, organlı ve kalıcı bir güçbirliğinden yana olduk. Tüm çabalarımıza karşın güçbirliği çalışmaları çok ağır yürüdü. Görünüşte tüm örgütler güçbirliğini savunuyor. Ancak pek çok örgüt azami programlarını ger-

çekleştirmek, siyasi yaklaşımlarını ön plana çıkarmak gibi sağlıksız yaklaşım içinde bulunuyorlar. Soldaki bölünmüşlük, işçi sınıfının politik birliğinin sağlanamamış olması, demokratik kitle örgütlerinin güç-birliği çalışmalarını olumsuz yönde etkiliyor. Ülkemizde politik birlikle, demokratik birlik henüz tam kavranamamış. Buna karşın, zor da olsa birtakım olumlu adımlar atılabilmiş müşterek çalışmalar yapılabilmıştır. Tüm güçlüklerin bir süreç içinde aşılacağına, demokratik güçbirliğinin kurulacağına, giderek anti-faşist, anti-emperyalist halk cephesinin oluşturulacağına inanıyorum.

2 Nisan 1977

- Uşak Emniyet Müdürü Gürkaya istifa etti. Gürkaya, Vali'nin Yaykur'a silahlı baskın yapma emrine karşı çıkmıştı.
- Kanlıca'da gecekondu yerleşim sahasında bulunan 40 gecekonduyun yıkım girişiminde, polis ile halk arasında çıkan çatışmada 5 kadın yaralandı.
- İspanya'da faşist Franco döneminin tek partisi olan «Ulusal Hareket Partisi»nin dağıtılması kararlaştırıldı.
- Brezilya Devlet Başkanı General Geisel Parlamentoyu feshetti.
- Viyana'da devam eden Kıbrıs Türk ve Rum toplulukları arasındaki barış görüşmelerinde taraflar arasında anlaşma sağlanamadı. Ancak görüşmelerin devam edeceği açıklandı.
- Lockheed şirketinden 2. parti F-104-S uçakları alımında rüşvet alındığını saptayan Meclis Araştırma Komisyonu, Demirel, Melen ve Sancar için soruşturma ve kovuşturma istedi.

3 Nisan 1977

- Demirel'in Gaziantep'e gelişini nedeniyle hazırlık yapan AP'liler ile CHP'liler arasında çıkan silahlı çatışmada bir CHP'li öldü, bir çok kişi yaralandı.
- Halkın belli başlı gıdalarından olan pirincin fiyatı yeniden yükseldi, toptancılar kilo başına 25-100 kuruş zam yaparlarken, bakkallar fiyatları 2-3 lira birden arttırdılar.
- MSP, CHP'ye Ekimde seçim şartıyla hükümet kurmayı teklif etti.
- TIP'in Üsküdar ilçe binası bilinmeyen kişiler tarafından yakıldı.
- Eczacıbaşı Fabrikası önünde slogan yazan grevci işçi Hasan Ateş, plakası tespit edilemeyen bir otomobil tarafından çığnenerek öldürüldü.
- Çalışma Bakanı Kazan, «Kıdem Tazminatı Fonu devletin ve işverenlerin teminatı altında olacaktır» dedi.

4 Nisan 1977

- Genelkurmay Başkanı Sancar: «Yurdun çeşitli yerlerinde görülen ve bir tırmanışa götürülmek istenen yasa dışı faaliyetlerin kazanmakta olduğu boyutların yarattığı endişelerin millî birlik ve beraberlik

içinde en kısa zamanda izalesi büyük önem taşımaktadır.»

- İstanbul'da komandoların kurşun yağmuruna tuttıkları öğrencilerden biri öldü.
- Petrol bulmak amacıyla Arap Emirliklerine bir gezi yapan Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in çabaları «tam bir fiyasko» ile sonuçlandı. Libya ve Irak «borçlar ödenmediği takdirde petrol vermeyeceklerini» Ankara'ya bildirdiler.
- Ecevit: «Lokavtı kaldıracamız; işçilere genel grev hakkı tanıyacağız» dedi. Aynı zamanda tüm görevlilerin «grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklara» kavuşacağını söyledi.
- Kuzey Irak'ta Kürtçenin resmi dil olarak kullanılması karara bağlandı.
- Döviz rezervleri 6 yılın en düşük düzeyine indi.

5 Nisan 1977

- Millet Meclisi erken seçim kararı aldı. Erbakan, Bozbeyli, Feyzioğlu ve Türkeş oylamaya katılmadı. MSP'den katılan bir üye de red oyu kullandı. Seçimler 5 Haziranda yapılacak.
- Erbakan, «Erken seçim kararı ile AP, bu hükümeti bitirdi.»
- ODTÜ giriş yönetmeliğine eklenen hüküm Akademik Konsey üyelerinin başvurusu üzerine Danıştay tarafından durduruldu. Ek fıkra, komandoların ODTÜ'ye kayıtlarını yaptırabilmelerine olanak sağlıyordu.
- Millet Meclisi Genel Kurulunda, DP tarafından verilen Başbakan Demirel hakkındaki gensoru

- TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu, Cezayir'de başlayan «Öğretmen Örgütlerinin Filistin Öğretmenleri ve Halkıyla Uluslararası Dayanışma Seminerinde» yaptığı konuşmada, Türkiye'deki eğitim emekçilerinin bu enternasyonal dayanışmanın değerini takdir ettiklerini ve Filistin'li öğretmenlerin mücadelesini desteklediklerini açıkladı.
- Ege Üniversitesinde görevli 290 öğretim üyesi Rektör Akgün'ün istifasını istedi.
- Mısır ABD'den uçak ve silah almak istiyor.
- İspanyol Yüksek Mahkemesinin, İspanyol Komünist Partisinin yasal olarak tanınmak için yaptığı başvuru konusunda yetkisiz olduğunu resmen açıklamasından sonra, karar verme yetkisi hükümete kaldı.

önergesinin gündeme alınması 198'e karşı 221 oyla reddedildi.

- AET İnsan Hakları Bildirgesi Lüksemburg'da imzalandı. Bildirgede topluluğa üye ülkeler, herbirinin Anayasasında yazılı olan ve Avrupa Sözleşmesini imzalarken teyit ettikleri insan hakları ve temel özgürlüklere saygı göstermeye çağrılmakta...
- Fidel Castro, Moskova'da SSCB liderleriyle görüştü.
- Mısır Devlet Başkanı Sedat, Washington'da ABD Başkanı Carter'le görüşmelerini sürdürürken Sovyetler Birliği, uyguladığı Orta Doğu politikası nedeniyle Amerika'yı sert bir şekilde eleştirdi.

6 Nisan 1977

- Maliye Bakanlığı tarafından, gelir üzerinden alınan vergilerin % 82'sini işçi ve memurların ödediği açıklandı.

- Yasalara karşı TRT Genel Müdürlüğünü gasp ettiği Danıştay kararlarıyla saptanan Şaban Karataş, Ankara Cumhuriyet Savcılığında

ifade verdi.

- Yüksek Askeri Şûra üyesi Orgeneral İrfan Özyaydınlı, seçimlerde CHP'den aday olmak üzere askerlik görevinden istifa etti.
- Pakistan'da 2 bin gazeteci «basın özgürlüğü» için yürüdü. Toplantı ve yürüyüş yasağına rağmen düzenlenen yürüyüş katılanlar, 1965 savaşından sonra ilan edilen olağanüstü durumun kaldırılmasını ve basına geniş özgürlük tanınmasını istediler.

- Lenin'in «Ne Yapmalı» adlı eseri, Ankara Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesinin kararıyla toplatıldı.
- TÖB-DER: «Seçimlerde eğitim emekçileri, işçi sınıfı ve ezilen, sömürülen kitlelerin yanında yer alacaktır.»
- AET diplomatik çevreleri erken seçim kararını memnunlukla karşıladılar.
- Yüksek Seçim Kurulu, seçimlere CHP, AP, MSP, DP, CGP, MHP, TBP, ve TİP'in katılacağını açıkladı.

7 Nisan 1977

- TRT Genel Müdürlüğünü işgal eden Şaban Karataş Danıştay kararlarına uymadığı için 73 bin lira para cezasına mahkûm oldu.
- Türkiye'ye gelen AİD (Amerikan Uluslararası Kalkınma Örgütü) heyeti «seçimlerden sonra istikrarı sağlayacak bir hükümet işbaşına geldiği takdirde, Türkiye'nin ekonomik sorunlarının çözümüne katkıda bulunabileceklerini» belirtti.
- Birleşik Amerika hükümeti, Batı Avrupa ülkelerinde komünistlerin hükümete katılmalarına karşı çıkamayacağını açıkladı.
- Bursa'da özel bir havayolu şirketi kuruldu.
- Erbakan, İçişleri ve Adalet bakanlıklarına atanacak bağımsızları kendilerinin vereceğini savunuyor.
- TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak partisinin seçimlere

katılmaması yolundaki karara itiraz etti.

- SDP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Yüksek Seçim Kurulunun seçime katılacak partiler arasında SDP'yi göstermeyişine karşı gerekli itirazda bulunacaklarını söyledi.
- TSİP Ankara İl Merkezi silahlı saldırıya uğradı. TSİP Ankara İl Başkanı Mehmet Yücel, saldırı ile ilgili bir demeç vererek: «Ne MC ve faşist güçlerin, ne de karşı devrimci sapık akımların saldırıları bizi yıldıramaz» dedi.
- CHP lideri; «İktidara gelirse, Komünist Parti kurulmasına olanak sağlanacaktır.»
- BM Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) tarafından hazırlanan bir raporda Batı Avrupa'da işsizliğin bu yıl 2. Dünya Savaşından bu yana en yüksek düzeye ulaşacağı öne sürüldü.

8 Nisan 1977

- İsrail Başbakanı Rabin, bir ABD bankasında parası olduğu ortaya çıkınca görevinden istifa etti.
- Türk-İş'e bağlı 25 sendikanın İstanbul şubesi, konfederasyonun

- bir siyasi partiyi desteklemesini istediler.
- İspanya'daki Ulusal Hareket Partisi resmen kapatıldı.
- Fas Zaire'ye asker gönderdi. ÇHC de askeri malzeme yolladı.

bir YORUM

Zaire'de, Emperyalist-Gerici Güçlerin Geniş Cephesi

Zaire'nin Shaba diye anılan eski Katanga eyaletinde başlayan kurtuluş hareketi halkın geniş desteğiyle gelişirken emperyalizm ve maşası gerici rejimler halkın kurtuluş mücadelesine karşı bir haçlı seferi açmış durumdadır.

Emperyalizmin işbirlikçisi Mobutu yönetimine karşı mücadele eden Kongo Ulusal Halk Cephesi (FNLC) ve Kongo-Kinşasa Demokratik Kurtuluş Güçleri (FODELICO)'nun Shaba'da açmış oldukları cepheyi Afrika kıtasında ikinci bir Angola'dan çekinen emperyalizm tüm gücüyle ezme çalışıyor. Emperyalizmin bu uğraşında başı ABD ve Fransa çekiyor. Kendi askeri güçleriyle doğrudan müdahaleyi göze alamayan emperyalizm, Zaire ile hiç bir sınıra sahip olmayan Fas ve Mısır gibi gerici Arap rejimlerini cepheye sürüyor. Fransız ordusuna ait nakliye uçakları Fas askerlerini Zaire'ye taşıırken, Fransız pilotların kullandığı Mirage jet savaş uçakları kurtuluş güçlerinin mevzilerini bombalıyor. Fas'tan sonra Mısır ve Sudan askerleri de Zaire'ye sevk edildi. Çin Halk Cumhuriyetinin Mao'cu yöneticileri de emperyalizmle uzlaşan karşı-devrimci politikalarının doğal sonucu olarak Zaire'deki Mobutu rejimini desteklediğini açıkladı. Angola'da emperyalizmin işbirlikçileri Çin yapısı silahlarla MPLA'ya karşı savaşmışlardı. Zaire kurtuluş güçleri de aynı olayla karşı karşıya.

Emperyalist metropollerden, gerici-işbirlikçi rejimlere ve ÇHC'nin Mao'cu yöneticilerine kadar çok geniş bir karşı-devrim cephesinin oluşmasına sahne olan Zaire bağımsızlığını kazanmadan önce bir Belçika sömürgesiydi, ve Belçika Kongosu adıyla biliniyordu. Orta Afrika'da yeralan ve bir koridorla Atlas okyanusuna açılan Zaire, Sudan ve Cezayir'den sonra Afrika'nın en büyük ülkesi. Dünyanın en önemli bakır, kobalt madenlerine sahip olan Zaire, devrimci kurtuluş güçlerinin kontrolüne girerse Afrika'daki tüm gerici rejimleri sarsabilecek bir coğrafi konumda bulunuyor. Ülke doğuda Tanzanya ve Uganda, güneyde Zambiya, güney batı'da Angola, doğu'da geçenlerde bir emperyalist komploda sonucunda öldürülen Nguabi'nin ülkesi Kongo (Brazaville Kongosu) ve kuzeyde Orta Afrika Cumhuriyeti ve Sudan ile çevrilidir.

Zaire'nin yeraltı zenginlikleri bakımından en önemli bölgesi olan Shaba, ülkenin güneyinde Angola ile Zambiya arasında yer almaktadır. Shaba eyaleti eskiden Katanga olarak bilinmekteydi. Kabile yapısının ağırlıklı olarak egemenliğini sürdürmekte olduğu Zaire'de Katanga adı da bir kabile adıdır.

Katanga ya da yeni adıyla Shaba, ülke ticaretinin üçte ikisini teşkil eden bakırın en önemli kısmının üretildiği bir bölgedir. Ayrıca bu bölge kapitalist dünyanın kobalt ihtiyacının % 65'ini sağlamaktadır.

Bugün Zaire diye bilinen Belçika Kongosu, şekli bağımsızlığına 1960 yılında kavuşmuştu. Belçika sömürgeciliğine karşı mücadele eden halkın önde gelen liderlerinden Kasavubu ve Lumumba yeni cumhuriyetin devlet başkanlığı ve başbakanlığını üstlenmişlerdi. Belçika uluslararası durumun elvermemesi ve bağımsızlıkçı güçlerin daha radikalleşmesi tehlikesi yüzünden ülkenin bağımsızlığına razı olmuş ancak kabile ayrılıklarını ve ülkedeki işbirlikçilerini kullanarak sömürgeci varlığını devam ettirme çabalarını sürdürmeye devam etmişti.

Bağımsızlık ilanından kısa bir süre sonra 11 Temmuz'da, Kasavubu ve Lumumba'nın ülkeyi gerçek bağımsızlığına kavuşturmak için kararlı adımlar atmaları üzerine Belçika, işbirlikçisi Moiz Çombe'ye bir isyan çıkarma görevi vermiş, Çombe de Katanga eyaletinde başlattığı ayaklanma sonucunda bu bölgenin bağımsızlığını ilan etmişti. Bu bağımsızlığı desteklemek üzere bölgeye Belçika'nın paraşütçüler indirmesi üzerine Kongo'nun bağımsızlıkçı ve ilerici yönetimi sorunu uluslararası plana getirmişler ve Birleşmiş Milletlerin müdahalesini istemişlerdi. 16 Temmuz'da Sovyetler Birliği Kongo'ya saldırıların devam etmesi halinde kesin tedbirler alacağını ilan etmişti. Lumumba'nın Sovyetler Birliğinden yardım talep etmesinden korkan ABD emperyalizmi CIA teşkilatını işe koşmuş, kısa bir süre sonra Lumumba'ya bir suikast düzenlenmiş ve ülkenin bağımsızlığından yana girişimler içinde bulunan o zamanın Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Dag Hammerşöld esrarengiz bir uçak kazasında ölmüştü.

CIA'nın ikinci saldırı dalgası başarıyla sonuçlanmış ve albay Mobutu (halen Zaire devlet başkanı) bir darbeyle iktidarı ele geçirerek Lumumba'yı öldürmüştü. Mobutu'yla bu operasyonlar sırasında uyum içinde bulunan Moiz Çombe 1964 yılında iktidara gelmiş ancak bir yıl sonra Mobutu ülkenin tek hâkimi olmuştu.

Mobutu, o tarihten bu yana ülkeyi baskı yöntemleriyle bir emperyalizm uydusu olarak tutmayı başarmıştır.

Bugün ülkedeki halk kurtuluş güçlerini yöneten örgütler 1967 yılından itibaren örgütlenmeye başlamıştır. FLNC, yani Kongo Ulusal Halk Cephesi ülkeden kaçan ve Angola'ya sığınan muhalefet liderleri tara-

findan 1968 yılında kurulmuştur. Örgütün merkezi Angola'dadır. Angola'da yürütülen anti-emperyalist savaşın kazandırdığı deneyler sonucunda FLNC milisleri gerek gerilla savaşı, gerekse de klasik savaş yöntemlerinde bir hayli ustadır.

9 Nisan 1977

- Danıştay Çay-Kur'daki görevlerinden politik nedenlerle alınarak başka yerlere sürülen 5 görevlinin atanmaları için yürütmeyi durdurma kararı aldı.
- TÜM-DER Genel Sekreteri Mithat Görkem «TRT'nin seçim döneminde MC işgalinden kurtarılması sağlanmalıdır.» dedi.
- Ankara'da 10. Asliye Hukuk Mahkemesi, Danıştay kararlarını uygulamayan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal'ı 10 bin lira tazminat ödemeye mahkum etti.
- Fas'tan sonra Mısır'ın da Zaire hükümetinin emrine bir askeri birlik göndereceği açıklandı. Zaire'ye Fas ve Çin yardımı ile ilgili bir demec veren Angola hükümet sözcüsü, Zaire'ye yapılan dış müdahaleleri kınadı. Sözcü Zaire'de meydana gelen çarpışmaları, «yozlaşmış bir rejime karşı girişilen

bir kurtuluş savaşı» olarak niteledi.

- Sovyetler Birliği, Küba'da bir nükleer enerji santrali yapımına yardımcı olacağını açıkladı. Küba Başbakanı Fidel Castro'nun SSCB ziyaretinden sonra yayınlanan ortak bildiriye, «İki ülkenin, emperyalizme karşı mücadele eden Afrika, Asya ve Latin Amerika halklarını destekledikleri» açıklandı.
- Şili Halk Birliği Unidad Popular, Pinochet rejimine son vermeyi amaçlayan ve tüm siyasi partilere çağrı niteliğinde olan 14 maddelik bir asgari program kabul etti.
- Erken seçim kararı hakkındaki görüşlerini açıklayan Türkiye İşverenler Sendikası, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği ile İstanbul Sanayi ve Ticaret Odası Başkanları, «İki ana partinin birleşebileceği fikrinin yaratıldığını, bunun millî menfaatler açısından yararlı olduğunu, iktisadi istikrar için siyasi istikrarın şart olduğunu» söylediler.

bir YORUM

Şili Cuntasının İktisadi Bilançosu

«Çocuklarımız, inşa etmekte olduğumuz yeni Şili için bize müteşekkir kalacaklar.»

Hükümet darbesinden beri elde edilen «başarıları» kutlamak üzere düzünlenen «Ekonomik ve toplumsal gelişme politikasıyla ilgili sorun-

lar üzerine birinci konferans» sırasında, 1976 Temmuz'unda, faşist Şili Cunta'sının Maliye Bakanı Jorge Cauas, işte böyle ilân ediyordu! Birkaç gün önce, bir patronlar grubu önünde söz alan yine aynı Cauas, ülkenin kesin olarak gelişme yoluna girdiğini, «işsizliğin iyileşeceğini ve gerçek gelirlerin artacağını» öne sürüyordu.

Yüzsüzce yalan bu değilse nedir? Çünkü gerçekte ülkede, faşist darbeden bu yana, Pinochet rejiminin yürüttüğü politika yaşıyor. Resmi olanlar dahil pek çok istatistiğin gösterdiği budur. Birkaç yıl içinde Şili ekonomisi, onbeş yıl önceki düzeyine düştü ve halkın ezici çoğunluğu en aşırı yoksulluğa gömüldü.

Ülkedeki brüt üretim % 14,3 azaldı. Ve eğer Halk Birliği Hükümeti dönemiyle (ve örneğin o dönemi en iyi belirleyen 1971 ve 1972 yıllarıyla) karşılaştırılsa bu düşüş % 20'yi bulur. Bunu belirtmek çok önemli çünkü, Şili ekonomisinin daha Salvador Allende hükümeti döneminde tam bir kaos içinde olduğunu iddia edenler var..

Şili Ulusal Planlama Dairesi verilerine göre, kişi başına brüt üretim payı (dolar olarak) 1970 de 1170, 1971 de 1237, 1972 de 1214, 1973 de 1150, 1974 de 1178 ve 1975 de 987 idi.

Aslında üretim, ekonominin bütün dallarında düştü. Sanayi Gelişim Dairesi verilerine göre, dönüşüm sanayiinde üretim hacmi 1974'e nazaran 1975 de % 23 azaldı. 1976 yılı Ocagından Haziran'ına kadar, dayanıklı tüketim maddelerinin üretim indeksi, 1975 yılının ise % 42,4 altında idi; ulaşım araçları ve malzemeleri üretimi sırasıyla % 23,5 ve % 58, inşaat malzemeleri üretimi % 43,6 oranında düştü. Sonuç, binlerce iflas ve kapanan fabrika oldu.

Konut yapımındaki gerileme daha da ciddi... Şöyle ki 1975 de yapımına Devlet Sektörünce başlanan lojman sayısı, 1971 de ve 72 de hizmete sunulan lojmanların sadece % 7,3 ünü oluşturuyordu. Ulusal İstatistik Enstitüsünün 1976 yılının ilk üç ayıyla ilgili verileri, bu düşüşün devam ettiğini gösteriyor.

Modern sanayi dallarının çoğunda büyük güçlükler ortaya çıktı; aralarında öyleleri var ki, buralarda üretim % 50 ve hatta daha fazla düştü. 1976 yılı Ocak-Mayıs döneminde kömür çıkarımı % 22,7'in altındaydı. 1976 yılının ilk 4 ayında petrol rafinajı da % 15,2 oranında azaldı.

1971 den 1975'e kadar tarım üretimi % 18,7 oranında azaldı. Cunta, 1975-76 yıllarının feci rekoltesiyle ilgili verileri kamuoyundan gizledi. Bu yıl, 13 büyük tarım işletmesindeki üretim hacminde, geçen yıla oranla % 15'lik ek bir düşüş oldu. 1971-72 yıllarında 159.800 ton olan gübre kullanımı, geçtiğimiz mevsimde 108.000 tona indi. Son rekolte hektar başına buğday verimi 12 kental idi, oysa 1970-71 ve 1971-72 yılların-

da yani Halk Birliği hükümeti döneminde bu rakam hektar başına 17,8 kental idi.

1975 yılında toplam yatırım hacmi, 1974'e oranla % 32,4 azalmıştı. 1976 yılının ilk altı ayında, bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 39 lık yeni bir düşüş oldu.

Faşist rejim, bunalımın yükünü emekçilerin ve en yoksul halk tabakalarının sırtına bindiriyor. Halk Birliği hükümeti döneminde, emekçilerin ihtiyaçlarını karşılamaya ayrılan millî gelir payı % 60'ın üstüne çıkmışken, bu pay 1977'den itibaren yarıya indi ve bu düşüş, o zamandan bu yana devam etmektedir. En az ücret ödenen ve üç kişilik bir ailesi olan, ayrıca aile ödeneği alan bir memurun itibari geliri, 1973 Eylül'ü ile 1976 Mayıs'ı arasında 74 kat arttı, ama bu arada ekmeğin fiatı 345,5 katına, ulaşım ücretleri 250 katına, pirincin fiatı 412,5 katına, şeker fiatı 516,6 katına ve yağ fiatı da 338,8 katına çıktı !

Ulusal İstatistik Enstitüsünce yapılan anketlere göre, Santiago'da ve aktif halkın büyük bölümünün yoğun olarak bulunduğu banliyösünde, 1976 Nisan-Haziran döneminde işsiz oranı % 19,1 idi. İşsizlik aslında daha da yaygın, emekçilerin yaklaşık % 25'i işsiz durumda. Oysa 1973 Haziran'ında işsiz oranı, sadece % 3,1 idi.

Bu koşullarda, brüt üretimden kişi başına tüketim payı; 1971-72'ye oranla % 25 düşmüştür; dolar olarak hesaplanan bu pay 1970 de 870, 1971 de 940, 1972 de 966, 1973 de 924, 1974 de 843 ve 1975 de 730 idi.

Şili, derin bir ekonomik ve sosyal gerileme içindedir. Şilîlerin ezici çoğunluğu bunun kurbanı durumundadır. Devlet organları ve korkunç baskı aygıtı, küçük bir yönetici kliğın, finans ve toprak oligarşisinin ve de yabancı sermayenin çıkarlarına hizmet etmektedir.

Augo Fzle

(*) «La Nouvelle RevueInternationale» dergisi, Aralık 1976 sayısından çevrilmiştir.

10 Nisan 1977

● Seçimleri yenilenmesi kararı üzerine, Anayasanın 109. maddesi gereğince görevlerinden çekilen üç bakanın yerine yapılan atamalar belli oldu. Adalet Bakanı İsmail Müftüođlu'nun yerine Kontenjan senatörü Zeyyat Baykara, İçişleri

Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün yerine kontenjan senatörü Sabahattin Özbek, Ulaştırma Bakanı Nahit Mentese'nin yerine Bağımsız Mardin Milletvekili İbrahim Aysoy atandı.

● Turizm ve Tanıtma Bakanı Lütfi Tokođlu'nun istifası üzerine

yerine Nahit Mentese atandı.

● Devlet Tiyatrosu sanatçıları TRT'yi boykot etti.

● İspanya'da 40 yıldan beri illegal olan İspanyol Komünist Partisi resmen yasal bir parti olarak tanındı. 40 yıldır ülke dışında bulunan İKP Başkanı Dolores İbarruri İspanya'ya dönecek. Genel Sekreter Santiago Carillo «Partinin yasallaşması ile ülkede demokrasinin güçleneceğini söyledi.

● TSİP'in Ankara'da düzenlediği teşkilat toplantısında konuşan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, partisinin seçimlere katılma koşullarını yerine getirdiği halde bu hakkının engellendiğini, ancak seçimlere katılmak için tüm anayasal

ve demokratik haklarını sonuna kadar kullanacaklarını söyledi. Ahmet Kaçmaz, bu haksızlığın başlıca sorumlusunun, Yüksek Seçim Kuruluna yanlış bilgi veren, İçişleri Bakanlığı olduğunu belirtti.

● DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce, ölümünün 1. yıldönümünde düzenlenen törenle anıldı.

● Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Çalışma Meclisine verilen raporda, Türkiye'deki yabancı şirketlerin işçilerine son derece yüksek ücretler vererek milli şirketleri olumsuz yönde etkiledikleri ileri sürüldü.

● Zaire'ye gönderilen Fas'lı askerlerin sayısı 1500'e yükseldi.

— 11 Nisan 1977 —

● Yüksek Seçim Kurulu, TSİP ile SDP'nin seçimlere katılma isteğini reddetti. TSİP ile SDP, Yüksek Seçim Kuruluna itirazda bulunarak, İçişleri Bakanlığının yanlış bilgi verdiğini söylemişlerdi. Yüksek Seçim Kurulunun kararları kesin olup, başka bir yere itiraz hakkı bulunmadığından, TSİP ve SDP 5 Haziranda yapılacak seçimlere

katılamıyorlar.

● Fas birlikleri Zaire'nin güneyinde Katanga savaşçıları ile çarpışmalarını sürdürürlerken, Fransa hükümeti askeri malzeme taşımak amacıyla Fas'la Zaire arasında bir hava köprüsü kurdu.

● Kıbrıslı devrimci, sendikacı Derviş Ali Kavazoğlu ölümünün yıldönümünde mezarı başında anıldı.

bir YORUM

Kıbrıs'ta Gerici Faşist Güçlerin Kan ve Cinayet Listesi

Emperyalist güçler ve onunla işbirliği eden Türk, Yunan egemen güçleri yıllardan beri Kıbrıs'ta iki toplumun arasına nifak ve kin tohumlarını ekerken dayandığı en önemli propaganda «Türk ve Rumlar bir arada yaşayamazlar» şeklinde idi. Doğal olarak, bu propagandayı çü-

rütmeye yönelik çalışmalar ilerici tarafından yürütülüyor ve başarı kazanıyordu.

Kıbrıs'taki gerici ve faşist güçlerin önünde en önemli engel de bu oluyor ve ilerici düşüncelere karşı, yurtseverlere karşı, iki toplumun barış içinde birlikte yaşamalarını isteyenlere karşı amansız bir savaş açılıyordu. Bu karşı-devrimci terör ve cinayet serisi yıllardan beri devam etmekte ve öldürülen ilericilerin bir tekini bile katili şimdiye değin bulunmamıştır. Bu olayların gösterdiği şudur: İki toplumun birarada yaşamasını istemeyen, bundan kendi çıkarlarına zarar geleceğini gören emperyalist İngiltere ve ABD, kendine bulduğu gerici yerli işbirlikçileri ile, bizzat yöneticiler eliyle bu cinayetleri planlamakta ve uygulamaktadır.

Herşeye rağmen, ilerici hareket daha da bilerek gelişip güçlenmektedir. Kıbrıs'ta, öldürülen yurtsever ve ilericilerin anısı, mücadele içinde birer bayrak olarak dalgalanmaktadır.

İngiliz emperyalizminin kendi sömürgelerinde uyguladığı 'böl ve yönet' taktiği, emperyalizmin en genel politikalarından biridir.

Kıbrıs'ta ikinci dünya savaşından sonra sömürgecilığe karşı hareketin yeni bir evreye girdiğini görüyoruz. İlerici mücadele örgütlü ve savaşçı bir karakter alıyor, geniş halk kitleleri arasında etkisini arttırmaya başlıyor. Bu bağımsızlıkçı mücadelenin güçlenişi, özellikle İngiliz emperyalistlerini telaşlandırmakta gecikmedi. Yerli işbirlikçilerini bu bağımsızlık mücadelesini boğmak için heveslendirdiler.

Sömürgeciler, esas olarak iki toplum içinde de 'taksim' anlayışını yaygınlaştırmaya çalıştılar. İki toplum arasında milli düşmanlık tohumlarını körükleyerek, halklar arasında derin uçurumlar açmada önemli ölçüde başarı gösterdiler. Kıbrıs'ın tarihi bir anlamda bu düşmanlık ve kinin açtığı derin yaraların, olayların tarihi oldu.

İngiliz emperyalizminin dümen suyunda hareket eden gerici Men-deres, 1950-60 yılları arasında adanın bütünlüğüne kastedip, çıkardıkları olaylar ve Rumlara karşı düzenlenen saldırılarla Kıbrıs'ın bugününü hazırladılar. Arkasına aldığı sömürgeciler sayesinde gericiler, en iğrenç faşist metodlarla toplumun gerçek çıkarlarından yana olan, Türk ve Rumların ortak amaçları olduğunu ve bunun da emperyalizm olduğunu savunan ilerici muhalefeti yok etmeğe çalıştılar.

Gerici yönetimlerin 'toplu katliam' planları anti-komünizm maskesi altında sürdürülüyor ve iki toplumun parçalanmasını hedefliyordu.

Bütün bunlara karşın, 1958 yılına değin iki toplumun barış içinde yanyana yaşamaları devam etti. Ortak işçi birliklerinde, çiftçi birliklerinde ve diğer kurumlarda iki toplumun emekçileri omuz omuza mücadele ettiler.

Böyle bir durum, gerici kliklerin hoşnutsuzluğunu yaratıyor, emper-

yalist çıkarları tehlikeye sokuyordu. En küçük olayları bile, şovenizm ve diğer topluma karşı nefrete dönüştürmek isteyen siyaset körükleniyor, buna Kıbrıs Türk basını öncülük ediyor ve emperyalist çevrelerin bora-zanlığı yapıyordu.

Kıbrıs Türk basını arasında bu gidişe karşı çıkan ilerici, demokrat sesler de eksik değildi. Haftalık 'İnkılapçı' gazetesi yükselttiği gür sesi ile, bu oyunları bozmaya çalışıyor, toplumun kurtuluşu için yabancı çıkar çevrelerinin etkisizleştirilmesi gerektiğini vurguluyordu.

'İnkılapçı' Gazetesinin sesi 1955 yılında susturuldu. O dönemin Kıbrıs Valisi Harding, yani emperyalistlerin bir celladının verdiği kapatma kararı da yetmedi. Sıra ilerici düşüncelere sahip, iki toplumun kardeşliğinden yana insanlara gelecekti. Bunun için iki topluluk arasında gerginliğin mümkün olduğu kadar artırılması, İngiliz emperyalistleri ve faşistler tarafından Rum ve Türklerin mal ve mülklerinin ateşe verilip, yakılması, çapulculuk, yağmacılığın yaygınlaşması gerekiyordu. Türk toplumunun başına çöreklenmiş olan faşistler, ilerici Türklerin de imha edilmesi için İngilizlerle açıktan işbirliği yapıyorlardı. Menderes'in aynı yönde Ankara Radyosunda yayınlattığı 'Türk ve Rumlar birarada yaşayamaz' masalı ve bunun sonucunda getirilen 'taksim' 'çözümü' toplumların kardeşliğine indirilmek istenen darbemin veciz ifadelerinden biriydi. Bu siyaseti onaylamayan barışçı Türkler ise, komünist olmakla, 'Rum uşaklığı'yla suçlanıyorlardı.

Bu gidişe en inandırıcı cevap 1958 yılının 1 Mayıs'ında verildi. Kıbrıs emekçileri, 1 Mayıs'ta Türk ve Rum ayrımı yapmaksızın beraberce Lefkoşe sokaklarında yürüdüler. Aynı gün Türk toplumu 'lideri' Fazıl Küçük, komünistlere çatıyor, Rum aleyhtarı propagandaya hız veriyor ve tahriklerin dozunu arttırıyordu. Bunu bir işaret sayan faşist çeteler, aynı gece Lefkoşe Türk Eğitim-Spor Kulübünü basarak, yağmaya başladılar. Saldırı kampanyasının, cinayetler zincirinin bir başlangıcıydı bu olay.

CİNAYETLER SERİSİ

İlk cinayet denemesi Kıbrıs İşçi Federasyonu Türk Şubesi Başkanı Ahmet Sadi'ye karşı yapıldı. 22 Mayıs 1958 günü evinden çıkarken, üç silahlı Türk tarafından yaylım ateşine tutuldu. Yetişen karısını da kurşunlayıp sıvışan katiller, Ahmet Sadi'yi ağır yaralamalarına rağmen öldürmeye muvaffak olamadılar. İşçi Federasyonunun 15 yıldan beri yöneticiliğini yapan sosyalist ve yurtsever Ahmed Sadi, iki toplumun kardeşliği için yılmadan savaşını sürdürmüş ve gericilerin oyunlarını bozan bir önder olmuştu.

Olayı protesto etmek için ertesi gün büyük bir işçi mitingi düzenlendi. Mitingte konuşan Türk temsilci, Türk ve Rum işçilerin birliğini, barış içinde yaşamalarını baltalamaya, parçalamaya yönelik sömürgecilerin ve yerli işbirlikçilerinin karşı-devrimci, halk düşmanı yüzlerini sergiledi.

FAZIL ÖNDER (SARAÇ)

Katliamlar bütün adaya yayılmaya başladı. Ahmet Sadi'ye yapılan saldırıdan iki gün sonra, Lefkoşe Türk semtinin tam merkezinde Fazıl Önder'i yine silahlı Türkler vurup öldürdüler. Fazıl Önder, sömürgecilerin kapatmış olduğu 'İnkılapçı' gazetesinin sahibi ve yazı işleri müdürü idi.

Fazıl Önder, Gazetesinde sürekli Türk ve Rumların anti-emperyalist bir cephede birleşmelerini belirtiyor, iki toplumun birliğini bozmaya çalışan emperyalist planları ve onların yerli uşaklarını teşhir ediyordu. Olaydan üç gün sonra faşist Denктаş'ın örgütü tarafından yayınlanan broşürlerde, cinayetin bu çete tarafından işlendiği itiraf ediliyor, Rumlarla birlikte aynı teşkilata üye olan Türklerin, eğer yaşamak istiyorlarsa bu teşkilatlardan çekildiklerini ilan etmeleri tehditle isteniyordu.

AHMET YAHYA

1958 1 Mayıs'ında yakılıp, yıkılan Türk Eğt. Kulübü yöneticisi olan Ahmet Yahya 29 Mayıs 1958'de, evinde uyurken vuruldu. Mesleği berberlik olan Ahmet Yahya komünist faaliyetçisi olarak damgalanmıştı.

HASAN ALİ

5 Haziran 1958'de 6-7 kişilik bir silahlı faşist çete hedef olarak İnşaat İşçileri Sendikası yöneticilerinden Hasan Ali'yi kurşun yağmuruna tuttular.

AHMET İBRAHİM

Katil Denктаş çetesinin saldırısı sonucu Limasol'lu berber Ahmet İbrahim, 30 Haziran'da öldürüldü. Rumlarla ilişkisini kesmemesi olarak gösterilen cinayet sebebi, Türkler arasında iki toplumun barışçı kardeşliği duygusunu söküp atamadı.

AHMET HULUSİ BARUDİ

Çalıştığı bir Rum işyerinden ayrılması tehdidiyle yıldırılmak istenen

Ahmet Hulusi'ye Limasol'da Belediye Pazarı içinde 5 el ateş edildi. Bir şans eseri ölümden kurtuldu.

Bütün bunların yanısıra, bir seri vahşi tecavüz, dövme, yaralama olaylarına değinmiyoruz. Faşist Denктаş ve çetesinin korkutup sindirmeye çalıştığı insanların sayısı pek çoktur. O, aslında çalışan Türk toplumunun düşmanı, ve kasabı olduğu için barışçı, kardeşçe düşünceler taşıyan birçok emekçinin, ilericinin sindirilmesinin, dövülmesinin, işkence edilmesinin baş mimarıdır. Bu azgınca terör karşısında yurdunu terk etmeye zorlanan ilericilerin emekçilerin sayısı da bir hayli kabarıktır.

AYHAN HİKMET / AHMET GÜRKAN

Kıbrıs'ın bütünlüğünü, değiştirmeye yönelik çabalar, Zürih ve Londra görüşmeleriyle yoğunluk kazanırken ve bu düzenin baş tezgahlayıcısı İngiliz emperyalizmi olduğu bilinirken, hazırlanan tuzağa düşülmesini isteyen yine Kıbrıs'ın ilerici Türk ve Rumlarıydı.

Oysa Zürih-Londra görüşmeleri iki tarafa da zafer diye yutturulmak istendi. Kazanılan zafer, aslında emperyalizmin ve onların işbirlikçilerininindi. Böylece amaçlarına, iki toplumu birbirine düşürmek, kin ve intikam duygularını körüklemek amacına erişmişlerdi.

Bundan sonra Denктаş ve çetesinin halk düşmanı siyasetinin yoğunluk kazandığını görüyoruz. Denктаş, Kıbrıs'ta NATO ve İngiltere'nin hakem gibi gösterilerek, Adayı onlara peşkeş çekmek için uyguladığı metodların ardı arkası kesilmiyordu. Önce Türk teşkilat ve kurumlarına, okullarına, basına yuvalanan bu faşist çete, intikamcı hislerle Türklerin gözünü döndürmek için elinden geleni yapmaya koyuldu.

Denктаş'ın Türkleri sürüklemek istediği uçuruma dikkati çeken bir ilerici ses, tıpkı 1955'lerdeki gibi bir ses duyulmaya başladı. Bu «Cumhuriyet» Gazetesinin diktatörlüğe karşı duyulan sesiydi. Muhalefetteki Halk Partisinin yöneticilerinden olan Ayhan Mustafa Hikmet ve Ahmet Muzaffer Gürkan, Cumhuriyet Gazetesinin yöneticileriydiler.

Katil Denктаş, bu Gazetenin ilerici ve demokrat eğiliminden rahatsızlık duyunca, gazetenin yöneticilerini bürosuna çağırarak gazetenin kapatılmasını isteyerek, aksi halde hayatlarının tehlikede olacağını söyledi. Arkasından baskı ve tehditler sökün etti.

Cumhuriyet Gazetesinin son sayısında, iki toplumu birbirine düşürmek için yapılan planları, tedhişçilerin ve tahrikçilerin yüzlerindeki maskenin indirileceği açıklandı. Gazetenin son sayısının nedeni işte bu haberdirdi. Gazetenin sahipleri 23 Nisan gecesi evlerinde katledildi. Hiçbir Türk 'lideri' ya da cemaat yöneticisi bu olaydan dolayı ölenlerin ailelerine başsağlığı dilemedi.

Bu iki cinayet bütün Ada'da nefret uyandırdı. Halkın tepkisinden ürken caniler, suçu başkalarına atmaya kalkıştılar. Cenaze törenine üç binden fazla insan katıldı. Denктаş ve çetesinin bütün engellemelerine rağmen...

YİĞİT DEVRİMCİ DERVİŞ ALİ KAVAZOĞLU

Cinayet zincirinin sonu gelmiyordu. Çünkü, gericilerin emperyalistlerle ortaklaşa halkları bölmek ve sömürmek iştahları bitmiyor, buna karşı emekçilerin birliği bozulamıyordu. Bu birliğin en savaşkan savunucularından olan Dr. İhsan Ali ve sendikacı Derviş Ali Kavazoğlu, yayınladıkları bildiri ve broşürlerle anti-emperyalist bilinci yaygınlaştırıyor, faşist çetenin yutturmacalarını sergiliyorlardı.

İşte yeni bir katliam gerekçesi daha ortaya çıkmıştı. Faşistler bu iki devrimciyi katletmeye andiçmişlerdi.

Kavazoğlu, Denктаş ve şurekasının Türk toplumun ittiği karanlık, kan ve ölüm yolunu teşhir etmeye devam ediyordu. Başyazarlığını yaptığı kapatılan İnkılapçı Gazetesinden ve Cumhuriyet Gazetesi ile yakınlığından bu yana sürekli izleniyordu. Defalarca ölümle yüzyüze geldi. Kıbrıs toplumunun geleceğinin barışçı yoldan kurulacağına olan inancını hiçbir zaman yitirmedi. Kavazoğlu'nun yazıları, yerli ve yabancı basına verdiği demeçler, radyo-TV konuşmaları gerici Türk liderliğini çileden çıkarıyor, Türk ve Rumlar birarada yaşayamaz teranesini her defasında boşa çıkarıyordu. Kavazoğlu'nun öncülüğünde Denктаş ve çetesine karşı önemli bir muhalefet, anti-emperyalist bir güç oluşuyordu. Halkı daha fazla aldatamayacaklarını anlayan katil güruhu, ölüm tuzakları kurmaya başladılar.

Kavazoğlu şöyle diyordu:

«Daha dün denecek kadar kısa bir zaman öncesine kadar aynı atölyelerde, aynı dairelerde, aynı maden ocaklarında beraber çalışan, hayat ve çalışma koşullarının düzeltilmesi için birlikte savaşan, aynı yurdun çocuklarına yiyecek vermesi için aynı toprakları terleri ile sulayan aynı spor alanlarında kardeşçe spor karşılaşmaları yapan Kıbrıs'lı Türk ve Rum gençlerini birbirlerine ölüm ateşi saçmak için dağbaşlarına yolladılar.

Türk ve Rum gençlerinin gruplar halinde birlikte söyledikleri barış türkülerini dinleyen Kıbrıs dağları, şimdi insanları toprağa gömen top seslerini dinliyor.

Emperyalistler, iğrenç emellerine ulaşmak ve oyunlarını gizlemek için 'iki toplum birarada yaşayamaz' masalını icad ettiler. Ve yerli çetelerin yardımı ile yalanla, tehditle, zorla onbinlerce Kıbrıs Türkünü yurından yurdundan ederek başka bölgelere sürdüler. Bugün 20 binden

fazla Türk, evinden, işinden, tarlasından uzak, açıkta, çadırda göçebe hayatı yaşıyor, binlerce genç işsiz, okullarda öğrenim yapılamıyor.

Türk toplumunun başına emperyalistlerin yardımı ile, faşist metodlarla zorla, silahla lider kesilenler, halka gerçek özlemlerini, emperyalizme karşı olan nefretini, barış isteklerini açıklamaya izin vermiyorlar. Zorla Kıbrıs yönetimini ele geçirenler, toplumumuzu emperyalizme peşkeş çekmek ve demokratik düşünceyi susturmak için tıpkı Hitler gibi iğrenç ve canavarca metodlar kullanıyorlar. Demokrat görüşlü gazetecileri öldürüyor, iki toplumun birarada yaşayabileceğini açıklayanlara işkence ediyorlar.»

Bu ses, Türk yöneticileri için en tehlikeli bir sestir. Susturulmak için olmadık düzenler kuruldu. Sonunda 11 Nisan 1965 Pazar günü pusuya düşürüldü. Yanında sendikacı arkadaşı Kosta Mişauli vardı. Faşistler otomatik silahlarla kısa mesafeden iki yiğit devrimciyi taradılar. Barış Gücü kuvvetleri 2-3 saat sonra iki arkadaşın cesedini araba içinde kucaklaşmış olarak buldular.

Denktaş ve hempaları, Kıbrıs toplumunun haklarını yılmadan savunan bu iki savaşçıyı, önderi katlettiği için emperyalizme daha fazla yaranacağını hesaplıyordu. Bugün bu hesabın gerçekleştirildiğini biliyoruz.

Emperyalizme satılmış hainlerin ve elebaşı başkatil Rauf Denktaş'ın alınından hiçbir zaman silinmeyecek bu cinayetler damgası.

12 Nisan 1977

● Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, «Vatandaşların, parti liderlerinin ve siyasi parti lider kadrolarının, seçim mücadelesi dolayısıyla yaptıkları heyecanlı konuşmaları, sükünetsiz ve serinkanlılıkla karşılamalarını» istedi.

● 12 Mart döneminin İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Faik Türlün, AP Balıkesir aday adayı olmak için başvurdu.

● Türk-İş Yönetim Kurulu, iki gün süren çalışmaları sonunda AP ile CHP arasında seçme yapamadı. CHP ve AP'den en az % 20 kontenjan istedi. AP ve CHP'ye birer yazı gönderilerek partilerin görüşlerinin sorulması kararlaştırıldı.

● Maliye Bakanlığının önerisi ile AP'li belediyelere 112 milyon lira

daha verildi.

● İşverenlerin toplu sözleşme düzenine getirmek istedikleri «ilkelerle» bağlantılı olarak DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası ile Madeni Eşya Sanayi İşverenleri Sendikası arasındaki uyuşmazlık, 40 binin üzerinde işçiyi kapsayacak biçimde düğümленince, Maden-İş 40 bin işçinin grevi için hazırlıklara başladı.

● ÇKP lideri Hua Kuo Feng'in talimatıyla «Dörtlü çetenin» tahrip ettiği düzeni yeniden kurmak ve ülkeyi üç yıl içinde yeni bir «büyük ileri adım»a hazırlamak için büyük bir «düzen» hareketinin başlatıldığı açıklandı.

● Geniş diplomatik çevrelerde bir «gaf» olarak değerlendirilen

Fransa'nın Zaire olaylarına müdahalesi, Fransa'da geniş tepkilere yol açtı.

● ABD'nin Fas askerlerinin Zaire'ye Fransız uçakları ile taşınmasından haberdar olduğu, ancak olaya doğrudan doğruya müdahalede bulunmadığı, Beyaz Saray sözcüsü tarafından açıklandı.

● Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yasser Arafat, Lübnan'daki Filistin gerillalarını ateşkes anlaşmasına uymaya çağırdı.

● Pakistan'da muhalefet, Lahor'da

Kabul ettiği bir kararda halkı vergi ödememeye, bankalardaki paralarını çekmeye, kamu taşıt araçlarında bilet almamaya, resmi kuruluşlardan aldıkları borçların taksitlerini ödememeye, ve Butto yönetimini «mali yokluklar içinde boğmaya» çağırdı.

● Çinli yöneticiler, ülkelerini ziyaret eden İngiliz muhalefet liderine öğütte bulundu: «Ülkeyi rahat yönetmek istiyorsanız, sendikaları politikaya karıştırmayın.»

13 Nisan 1977

● CHP, Türk-İş'in şartlarını reddetti.

● Çeşitli firmaların ödedikleri 60 milyon liralık vergi, Gümrük ve Tekel Bakanlığının bir genelgesiyle geri verildi.

● Ankara'daki öğrenci yurtları arandı.

● Anayasa Mahkemesi, DGM'lerden gelen davaların 2. Ağır Ceza Mahkemelerinde görülmesine ilişkin yasa maddesini iptal etti.

● MSP, erken seçim kararı ile, içtüzük değişikliğinin iptali için

Anayasa Mahkemesine başvurdu.

● Amerikan Dışişleri Bakanlığı, Zaire hükümetine 13 milyon dolar tutarında askeri malzeme yardımı yapacağını açıkladı.

● Danıştay, ODTÜ Rektörü Tan'ın hazırladığı Akademik Takvimi ve Prof. Ögelman'ın görevine son veren kararını durdurdu.

● Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığı Siyasal İşler Daire Başkanı Grubyakov, Atina'da görüşmelere başladı.

14 Nisan 1977

● Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Side ve Kemal Özer, Ecevit'le görüşmek istediler Ancak istek Türk-İş Genel Başkanından gelmediği ve protokole uygun olmadığı gerekçesiyle reddedildi.

● Demirel'in MHP ile işbirliği önerisini Türkeş kabul etmedi.

● Karataş hakkında «memuriyeti işgal»den dava açan Ankara Savcılığı, 3 aydan 2 yıla kadar hapis cezası istedi.

● Renault otomobillerinin tüm tiplerine yeniden 3'er bin lira zam yapıldı.

● Pakistan Başbakanı Butto'nun sağ kolu bilinen Mübaşir Hasan, Pakistan Halk Partisi Genel Sekreterliğinden istifa etti.

● Tarımla ilgili 9 kuruluşun bir araya gelmesiyle «İlerici Tarımsal Örgütler Birliği» kuruldu.

● Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğinde 300 işçinin işten çıkarılması üzerine direniş başladı.

● TİP Genel Başkanı Behice Boran, «50'ye yakın ilde seçime katılmak üzere hazırlıklarımızı sürdürüyoruz» dedi.

bir YORUM

Pakistan Olaylarının Ardında Gericilik Yatıyor

Pakistan'da 7 Mart'ta yapılan seçimlerden sonra Pakistan Ulusal İttifakı adı altında bir arayagelen muhalefet partilerinin başlattığı olaylar günden güne gelişerek ülkeyi büyük bir iç kargaşaya soktu.

Seçimlerde oyların % 36'sını alabilen muhalefet partileri Pakistan feodalitesinin, eşrafının ve diğer gerici unsurların çıkarlarını temsil ediyor. Butto'nun önderliğinde Pakistan Burjuvazisinin ülkeyi modernleştirme ve feodal ilişkileri kırma yolundaki programına tepki duyan gerici çevreler, Bengaldeş dolayısıyla ortaya çıkan savaşın yararlarının ve ülkede hüküm süren enflasyon ve işsizliğin sıkıntısını çeken kitlelerin hoşnutsuzluğunu dinsel motiflerle Butto hükümeti aleyhine kanalize etmeyi başarmış görünüyor.

Olayları bastırmak amacıyla Pakistan hükümetinin şimdilik kaydıyla üç ilde ilan ettiği sıkıyönetime rağmen gösteriler sürüyor ve polis-ordu birliklerinin açtığı ateş sonucunda bir çok Pakistanlı hayatlarını kaybediyor. Bir batılı gazeteciyle yaptığı röportajda Butto, muhalefetin bir programı olmadığını, yalnızca şeriata dönmek istediklerini belirtmiş ve şöyle demiştir:

«Köylülerin büyük kısmı, emekçi sınıflar, kadınlar, dini azınlıklar ve istikrar isteyen herkes bizi destekliyor... Eğer (görevden) ayrılırsam halk gözyaşlarına boğulur. Kiber'den Karaçi'ye kadar herkes, psikolojik ve moral bakımlarından hizmet ettiğimi bilmektedir. Ülkedeki feodalizmin ve kabile şefliğinin zincirini kırdığımı da herkes biliyor...»

Pakistan'da feodalizme ve kabile şeflerine karşı mücadelesiyle Butto yönetimi ve onun dayandığı Halk Partisi İşçi sınıfı hareketinin henüz sosyal muhalefetin başını çekmediği bu aşamada Pakistan halkı için ilerici bir konuma sahip. Bu yüzden dini duygularla afyonlanmış, bilinçsiz yığınların gericiliğin amaçları doğrultusunda harekete sokulması olayların bir «halk hareketi» şeklinde değerlendirilmesiyle sonuçlanacak yanlış değerlendirmelere yolaçmamalıdır. Pakistan işçi sınıfı ülkedeki burjuva sınıf hakimiyetine karşı uzun vadeli mücadelesini sürdürmektedir.

- Buzdolabı ve çamaşır makinesi fiyatlarına yeniden zam yapıldı.
- Zaire birlikleri, Katangalı savaşıllara karşı saldırıya geçti. Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesine bağlı Katangalı güçler, Şaba bölgesini bombalayan Mirage uçaklarını 50 Fransız pilotun yönettiğini açıkladılar.
- Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FIDEF), Türk işçilerin seçim günü yurda gelmesi için, örgüt olarak elinden gelen yardımı

yapacağını söyledi.

- Hindistan'da, Gandhi taraftarları Kongre Partisinden ihraç ediliyor.
- Ankara Valisi, Ankara'da Halkevlerinin 3 şubesini kapattı.
- Japonya'da 4 milyon işçi greve gitti
- Çukobirlik Başkanı; tröstlerin, Türkiye'nin buğday ihracatını engellediklerini, bu durumun pamuk ihracatını da olumsuz yönde etkilediğini bildirdi

- Halkevleri Genel Başkanı Yıldız, «Emniyet Müdürlüğünde işkence yapıyor. Yeni İşçileri Bakanının 'taraf tutmayacağım' sözünü Ankara Valisi yalanlıyor» dedi.
- Teksif Sendikası Sümerbank'ın

25 tekstil fabrikasında 30100 işçiyi kapsayan grev kararı aldığını ve kararın kademeli olarak uygulanacağını açıkladı.

- DİSK, CHP'yi desteklemesinin gerekçelerini açıkladı.

bir BELGE

DİSK'in CHP'yi Destekleme Kararının Gerekçesi

DİSK'in 1977 genel seçimlerine ilişkin kararı Konfederasyonumuzun ısrarla izlediği demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ile demokrasi ve toplumsal ilerleme için verdiği savaşımın günümüz koşullarındaki en doğal bir gereğidir.

DİSK'in en birinci görevi içinde yaşadığımız kapitalist toplumda sermaye sınıfının gittikçe arttırmaya çalıştığı sömürüyü sınırlamak, böylece işçi sınıfının daha ileri ekonomik ve toplumsal haklara kavuşmasını sağlamaktır. Ancak, ekonomik savaşımın sağlanan haklar özellikle tekelci işverenlerin aşırı kar hırsının doğurduğu aşırı fiyat, vergi ve enflasyon artışı karşısında anlamını yitirmektedir. Ekonomik çıkarları uz-

laşmaz olan sınıflar arasında barış ve işbirliğini kesinlikle reddeden DİSK, bu nedenle sömürüyü sınırlama savaşımını sömürüyü ortadan kaldırma savaşımı doğrultusunda yürütür. DİSK'e göre kapitalizm ile sosyalizm arasında üçüncü bir toplumsal düzen yoktur; sadece sosyalizme varmak için her ülkenin koşullarına göre değişik özellikler gösteren aşamalar vardır.

Sömürünün ortadan kaldırılması ancak işçinin diğer emekçi kitlelerle birlikte siyasal iktidar olmalarıyla, yani siyasal iktidar savaşımı vermeleriyle olanaklıdır. Bazı aşamaların yapılmasını gerektiren bu uzun yol üzerinde atılan her adım özünde siyasal bir anlam taşır. Örneğin, ülkemizde büyük sermaye sahipleri siyasal iktidarları aracılığıyla emekçilerin ücret artışı, daha kısa çalışma süresi, kıdem tazminatı artışı gibi en önemli ekonomik istemlerini geriletmek üzere yeni yeni yasalar çıkartmak istiyorlar. Ayrıca emekçiler yararına kazanılmış bazı yasaları değiştirmek istiyorlar. Ya da Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi yasa tasarıları hazırlayarak ilerici işçi ve halk hareketini ezmek için faşist girişimlerde bulunuyorlar. Bu arada, iktidar da olmanın sağladığı güçle emekçiler üzerinde sömürüyü şiddetlendirmek ve karlarını arttırmak üzere devlet olanaklarını yağmıyorlar. Siyasal iktidarın büyük sermaye adına sürdürdüğü siyaset birbirine bağlı iki amaca yöneliktir.

a) İşçi sınıfının örgütlü gücü sayesinde ve uzun savaşımın sonucunda kazanılmış demokratik hak ve özgürlükleri iyice kısıtlayarak baskı düzenini değiştirmeye yönelik işçi sınıfı hareketinin gelişmesini engellemek;

b) Böylece, büyük sermayenin kâr oranını garanti altına alarak sömürü oranını arttırmak.

Bu nedenle işçi sınıfının diğer emekçi kitlelerle birlikte sermaye sınıfına karşı yürüttüğü ekonomik savaşım, genel demokrasi savaşımı ve siyasal iktidar savaşımı bir bütündür. İşçi sınıfı, ekonomik istemlerini elde etmek ve korumak için, demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve genişletmek zorundadır. Faşist bir düzenin yerleşmesi halinde emekçilerin satın alma gücü daha da düşerken sömürü iyice azgınlacak, buna karşılık örneğin işçilerin ücret artışı için girişecekleri en küçük grevler bile «ulusal güvenlik» yutturmacasıyla yasaklanacaktır. Geçen sıkıyönetim dönemlerinde bu gerçek çok duru bir şekilde yaşanmıştır. Demokrasi savaşımı özünde siyasal savaşımdır. Ve demokrasinin en başta olan savunucusu, tekeller sermayenin baş düşmanı olan bilimsel işçi hareketidir. DİSK bu anlayış içinde, örneğin Eylül 1975 tarihinde demokratik hak ve özgürlükler için mücadele mitinglerini yapmış, yine aynı nedenden dolayı DGM'lere karşı çıkmıştır. DİSK'in sürdürdüğü daha ileri ekonomik, toplumsal ve demokratik haklar savaşımı, her zaman,

MC'nin demokratik yoldan düşürülmesi ve sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzenin kurulması hedefiyle bütünleşmiştir.

Geniş işçi ve emekçi kitlelerin toplumsal, demokratik, siyasal hak ve özgürlüklerinin korunup genişletilmesi DİSK'in en ön saflarında yer aldığı ve işçi sınıfımızın başını çektiği sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen savaşımında önemli kazanımlardır. Bu nedenle DİSK hem demokratik bir ortamdan yana, hem de hükümeti kurmaya en yakın parti olduğu için 1977 genel seçimlerinde CHP'yi destekleme kararı almıştır.

DİSK, seçimlere ilişkin kararını, örgütsel bağımsızlığı içinde, yani:

- a) Kendi ilkeleri içinde,
- b) Kendi tabanının ve örgüt organlarının denetimi altında ve Genel Kurulunun saptadığı genel politika doğrultusunda,
- c) Seçilmiş organlarının bir araya gelmesiyle,
- d) Örgüt dışı hiç bir yerden emir ve buyruk almadan,
- e) Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ile işçi sınıfının devrimci bilimi doğrultusunda ilerleyen bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımından en küçük bir taviz vermeden almıştır.

İşçi sınıfımızın seçimlerde temsil edilmediği günümüz koşullarında DİSK'in CHP'yi desteklemesi somut nedenlere dayanmaktadır. Bu somut nedenlerin DİSK'in sendikal temsilciliğini yaptığı işçi sınıfının hak ve çıkarlarıyla çok yakından ilgisi vardır.

Tekrar ediyoruz: Sömürüyü ortadan kaldırma doğrultusunda savaşım veren işçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin ekonomik çıkarlarının korunup genişletilmesi, demokratik, siyasal hak ve özgürlüklerin korunmasına, geliştirilip genişletilmesine bağlıdır. MC'nin varlığı ve tekelci sermayenin daha güçlü ve uyum halinde bir iktidar arayışı bu hakların, çıkar ve özgürlüklerin, bırakalım genişletilmesini, korunmasını bile artık zorlaştırmaktadır. Tekelci sermaye, 12 Mart açık baskı ve kanlı terör döneminde faşizan bir niteliğe büründüğünü siyasal hukuksal yapının da dışına çıkmış ve böylece kendi yasalarını bile çiğnemştir.

DİSK'in 1977 genel seçimlerine ilişkin tavrıyla işçilerin, emekçilerin hak ve çıkarları arasındaki bağ işte bu temel gerekçeye dayanmaktadır. Bu bağ DİSK'in başından beri savunduğu ve CHP'nin Kasım 1976 tarihli Kurultayında programına aldığı bir dizi ortak demokratik ve toplumsal istemle somutlanmaktadır. Özellikle V. Genel Kurulundan bu yana DİSK'in ileri demokratik bir düzen hedefine yönelik ekonomik —demokratik savaşımı bu istemlerin ve DİSK'in eylem programı içinde yer alan diğer istemlerin geniş kitleler tarafından benimsenmesini sağlamıştır.

Bu istemlerin en başta gelenleri şunlardır:

1) Düşünce, örgütlenme, inanç ve anlatım özgürlüğü. Tüm Avrupa'da düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sınırlandığı tek ülke Türkiye'dir. DİSK bu özgürlüğün tam anlamıyla tanınmasını, yerleşmesini savunmakta ve bir an önce, işçi sınıfının kendi devrimci bilimi doğrultusunda bilinçlenmesini baltalayan 142. madde ile yine işçi sınıfının serbestçe örgütlenmesini engelleyen 141. maddenin kaldırılmasını istemektedir. CHP Genel Başkanı da çeşitli zaman ve yerlerde yaptığı konuşmalarda bu maddelerin kaldırılmasından yana olduklarını belirtmişlerdir.

2) İşçilerin istedikleri sendikayı serbestçe seçme hakkı olan referandum.

3) Lokavtın yasadan çıkarılması,

4) İşçi, memur ayırımına son verilerek tüm çalışanlara toplu sözleşme, grev ve sendikalaşma hakkı.

5) Hangi görevde veya meslekte bulunursa bulunsun 18 yaşını doldurmuş herkese ve yurt dışındaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına oy hakkı.

6) İşsizlik sigortası.

7) Kadın işçiler için ücret ve hak eşitliği ile analık haklarının genişletilmesi ve işyerlerinin bu konudaki yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamak üzere önlemlerin alınması.

8) Tüm çalışanların toplumsal güvenliğe kavuşturulması.

9) İşçi, memur ve tüm çalışanların yararına bir vergi sistemi. Asgari geçim indiriminin yükseltilmesi ve asgari ücretten vergi alınmaması.

10) Çalışmayacak durumdaki ve toplumsal güvenliği olmayan tüm yaşlılara ve sakatlara yeterli aylık; işçilerin ve memurların emekli dul ve yetim aylıklarının ücret ve maaş artışı oranında artırılması.

11 — Yurt dışındaki işçilerimiz. Yurt dışındaki emeklilik ve diğer sosyal güvenlik haklarının Türkiye'deki ile birleştirilmesi, gerek işçimizin gerekse işverenin ödediği primlerin Türkiye'deki SSK'ya aktarılması ve işçimizin emeklilik hak ve aylığı ile diğer sosyal güvenlik haklarının bu istemler gözönünde bulundurularak SSK yasalarına göre hesaplanması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

12) TRT'nin tam bir özerkliğe kavuşturulması ve sinemadan sansürün kalkması.

13) DGM'ler gibi olağanüstü baskı mahkemelerinin kurulmasına yol açan yasal düzenlemelerin kaldırılması.

14) Sıkıyönetim yasasının demokratikleştirilmesi.

15) Anayasal ve demokratik işçi haklarının kullanılmasını ve işçi

örgütlerinin etkinliğini sınırlayan yasaların değiştirilmesi. Geniş ve genel kapsamlı olan bu formülü DİSK şu istemlerle somutlamaktadır:

— Genel Grev ve Dayanışma Grevi haklarının tanınması, yani sınırsız grev hakkı:

— Grev hakkının toplu sözleşme düzenine bağlı olmaktan kurtarılması için yasalardaki tüm kısıtlamaların kaldırılması;

— İş Yasasının demokratikleştirilmesi ve tüm işyerlerinde işçileri ilgilendiren tüm konularda işçi sendikalarının söz ve karar sahibi olmalarını sağlamak için gerekli yasa değişikliklerinin yapılması;

— 1 Mayıs'ın yasalarda da işçi bayramı olarak yer almasını sağlamak için gerekli düzenlemelerin yapılması...

16) Belediyelerin, başta idari olmak üzere, gelir artışı ile fiyat denetimine ve kentleşmeye ilişkin yetkilerinin genişletilmesi ve daha etkin bir şekilde görev yapabilmesinin sağlanması.

17) Demokratik hak ve özgürlüklerin her türlü yasal sınırlamadan kurtarılması. DİSK 12 Mart döneminde Anayasa'da ve diğer yasalarda yapılan anti-demokratik değişikliklerin iptal edilmesini, faşist örgütlenmelerin yasaklanmasını ve siyasal cinayetlerin suçlularının bulunarak cezalandırılmasını istemektedir.

Sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen doğrultusunda bu acil istemlerin hayata geçirilmesi, her şeyden önce:

a) Parlamento içi ve dışı demokrasi ve ilerlemeden yana olan tüm örgüt, güç ve kişilerin eylem birliği ile dayanışmasına,

b) Başta işçi sınıfımız olmak üzere, tüm emekçi kitlelerin bu eylem birliği ve dayanışmanın oluşmasını önlemeye çalışan her türlü eğilime karşı uyanık olmasına ve etkin ve sürekli savaşıma vermesine bağlıdır. DİSK bu istemlerin hayata geçirilmesini için atılan tüm adımları destekleyecektir.

DİSK, parlamento içi ve dışı demokrasi ve ilerlemeden yana olan tüm örgüt, güç ve kişilerin eylem birliği ve dayanışmasının gelişip güçlenmesi için tüm çabayı harcarken;

— NATO'dan ve CENTO'dan çıkılması, ikili kölelik anlaşmalarının yırtılıp atılması, askeri üs ve tesisleriyle birlikte tüm yabancı askerlerin ülkemizden çıkartılması ve genel olarak ulusal bağımsızlığımız için,

— Faşizmin maddi temeli ve kaynağı olan emperyalist ve işbirlikçi tekellerin egemenliğinin engellediği ve gerçekleşmesi için köklü dönüşümleri gerektiren toplumsal kurtuluş ve ilerleme ile ulusal kalkınma için,

— Tüm askeri blokların kaldırılmasını, nükleer ve diğer kitle imha silahlarının yasaklanması ile genel silahsızlanmayı, Helsinki Sonuç Belgesi kararlarının uygulanmasını, siyasal yumuşamanın askeri yumuşa-

ma ile bütünleştirilmesini ve komşularımızla saldırmazlık anlaşmaları yapılmasını, çok yönlü ilişkilerin geliştirilmesini içeren kalıcı, adil ve süreklili bir dünya barışı için, verilen uzun süreli savaşımın ilerleyerek hedefine varması için bu hedefte birleşen tüm güçlerle birlikte savaşımını sürdürecektir.

DİSK, bu raporda açıklanan gerekçe ve nedenler doğrultusunda tüm üyelerini, DİSK'in sendikal anlayışını ve ilkelerini benimseyen tüm emekçileri 1977 genel seçimlerinde CHP'yi desteklemeye çağırır.

İşçileri şerefsizlikle, yurtseverleri vatan hainliğiyle damgalayan, faşist canilere kanat geren Cumhuriyetçi kuşakları namussuzlukla suçlayan, ulusal zenginliklerimizi, ulusal onurumuzu emperyalist güçlere peşkeş çeken ve emekçi halkımızın çıkarlarını, hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alan büyük sermayenin gerici ve faşist siyasal temsilcilerine MC partilerine verilecek bir tek oyumuz yoktur.

— 17 Nisan 1977 —

- Demirel, MHP'ye çağrısını tekrarlayarak, «sonra barışalım dersiniz, iş işten geçer.» dedi.
- Aydın'a bağlı Çine ilçesinde komandoların CHP ilçe binası ve TÖB-DER şubasını basmaları üzerine çıkan çatışmada bir kişi öldü.
- Ecevit, «5 Haziran seçimleriyle çok uluslu sermaye çevreleri ve işbirlikçilerinin dönemi sona erecek» dedi.
- Afrika Birliği Örgütü, Zaire'de Mobutu yönetimini desteklediğini açıkladı.

- Altı milyona yakın Belçika'lı seçmen, ağır ekonomik sorunları çözümlenecek bir hükümet seçmek üzere sandık başına gitti .
- Faik Türün'ün adaylığı Burhaniye'de tepkiye yol açtı.
- Kırşehir'de Seçim Kurulu üyeliklerini TÖB-DER'li öğretmenler kazandı.
- İçişleri Bakanı Özbek: «Olayları çıkaran aşırı ideolojiye sahip 2-3 bin kişinin işi bir gecede biter.»
- Köy Enstitülerinin 37. Kuruluş Yıldönümü kutlanıyor.

bir YORUM

Köy Enstitüleri

Köy Enstitülerinin tekeli burjuva iktidarı tarafından kurulup sonra yine aynı iktidar tarafından gözden çıkarılarak kapatılmasının esas nedeni, Köy Enstitüleri yoluyla köyü «kendi içinden canlandırma» denemesinin Türkiye'de tekeli kapitalizmin gelişme dinamiğine ters düşmesi olmuştur. Zamanın iktidarının Köy Enstitülerini kurmaktan amacı, kırsal

bölgelerde pre-kapitalist sömürü ilişkilerini değiştirmek, köyde kapitalizme pazar alanı açmak, ve feodal ideolojiyle savaşmaktı. Yani bir sömürü biçiminin yerine bir başkasını geçirmektir. Bu nasıl olacaktır?

Köyde üretim, eğitim yoluyla modernleşip rasyonelleşecek, köy kendi içinde kalkınacaktı. Köyde yer yer hâkim pre-kapitalist üretim ilişkilerinin yerini yaygın kapitalist üretim ilişkileri alacaktı. Yan küçük üretim geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktı. Köy Enstitülerinin bütün eğitim hedefleri ve çalışma tarzı buna göre düzenlenmişti.

Oysa İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde tekellerci burjuvazi, devletçilik siyasetinin sağladığı ilk birikim temeli üzerinde savaş yıllarının özel koşullarından da yararlanarak gerçekleştirdiği sermaye birikimini en rasyonel bir biçimde nasıl değerlendireceği sorunuyla karşılaştı. Bunun için şehirler de ucuz emeğe muhtaçtı. Bundan başka ABD «yardım»larının da etkisiyle uç veren «kalkınma» ortamında tarımda makinelili büyük üretimin gelişmesi söz konusuydu.

Bu durumda köyde küçük üretimi geliştirerek, dolayısıyla köylüyü köyde tutarak köyü kalkındırma denemesinin «ekonomik gerçekler»e uymadığı görüldü. Onun için bu denemeye son verildi.

İdeolojik plânda ise Köy Enstitülerinde feodal ideolojiye açılan savaş giderek kendi amaçlarını aşmaya yöneldi. Pre-kapitalist sömürünün bilince çıkarılması, Köy Enstitülerinde yetişen öğretmenlerde ve onların öğrencilerinde sömürünün her türüsüne karşı fikirleri geliştirmeye başladı. Bu da zamanın CHP iktidarının, bir ayağı pre-kapitalist ilişkilerde olduğu için zaten baştanberi homurdanmakta olan sınıfsal iktidar ortaklarının büsbütün âcilleşen uyarılarına kulak verip Enstitüleri kapatmasına yetti.

18 Nisan 1977

- AP ve MHP «Sandık güvenliği için» birlikte hareket edecek, MHP Genel Başkan Yardımcısı, AP ile sandık güvenliği konusunda ortak hareket edeceklerini açıkladı.
- İller Bankasının Belediyelere para yardımından 184 belediye yararlandı. Bunun 150'sinin AP'li belediyeler olduğu açıklandı.
- Avrupa Gazeteciler Derneği Başkanı Schwöbel: «Helsinki ruhu, herşeye karşın geliyor» dedi.
- Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad, Orta Doğu sorunu üzerinde

görüşmelerde bulunmak üzere Moskova'ya gitti.

- İçişleri Bakanı Özbek'in «aşırı ideolojiye sahip 2-3 bin kişinin bir gecede işinin bitirilmesi» yolundaki sözleri tepkilere yol açtı. TSİP Başkanlık Kurulu tarafından konu ile ilgili olarak yayımlanan bildiriye İçişleri Bakanının görevden alınması istendi.
- Türkiye ile Finlandiya arasında, madencilik, petrol ve haberleşme alanlarında işbirliği yapılacağı açıklandı.

- İGD Genel Merkezi ve Eminönü şubesine yapılan polis baskımında, 25 genç gözaltına alındı.
- Komandolar, İstanbul'da Fatih Ticaret Lisesi ve Vatan Lisesinden sonra Mehmet Beyazıt Lisesini işgal ettiler.
- MHP'deki «Hilalciler» diye anılan dinci unsurlarla «İrkçi» unsurlar; MSP'de ise Nakşibendi tarikatından olanlarla, Nurcular arasında yoğunlaşan çekişme, sert çatışmalara dönüşüyor.
- MESS'in toplu sözleşme görüşmelerindeki uzlaşmaz tutumuna karşılık; DISK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası, işkolu düzeyinde genel grev çağrısı yaptı.
- Türkiye Sivil Havacılık Sendikası Hava-İş'in Genel Başkanlığına Sosyal Demokrat grubun adayı olan Zihni Barın seçildi.
- CHP'de 92 aday adayı Genel Merkezce veto edildi. Vetolar CHP'de olaylara yol açtı.
- Enerji projelerinin iç ve dış finansmanı, döviz kalmadığı

gerekçesiyle durduruldu.

- İktisadi Kalkınma Vakfı tarafından yapılan bir araştırmada, Türkiye'nin Batı için kolaylıkla vazgeçilir bir ülke olmadığı belirtildi.
- Hindistan'da yeni hükümet 9 eyalette erken seçimlere gidilmesini istedi.
- Yunanistan'da muhalefet liderleri, Türkiye ile Yunanistan arasındaki bütün görüşmelerin kesilmesini istediler.
- Belçika'daki seçimlerde Sosyal Hıristiyan Partisi başarı sağladı.
- Brejnev, Zaire'ye yapılan yabancı müdahaleleri kınadı ve bu ülkede olayların olumsuz yönde gelişmesi halinde sorumluluğun Zaire'nin içişlerine dışardan müdahale edenlere ait olacağını söyledi.
- İran Şahı Pehlevi, Krupp'tan sonra diğer bazı Alman firmalarına ortak olmak istediklerini açıkladı.
- Ankara'da, başta TÖB-DER olmak üzere demokratik kuruluşlar, genel seçimler öncesinde acil taleplerini dilegetirdiler.

bir BELGE

Demokratik Örgütler, Seçim Öncesi Görüş ve Taleplerini Açıkladılar

Çağdaş Hukukçular Derneği, TUM-DER, TUMÖD, TMMOB, TÖB-DER, TÜTED, PİM, İGD, TUS-DER, TUMAS, TİB, İKD, D.G.D.F., Halkevleri, ATO Genel Başkanları «SEÇİMLER ÖNCESİNDE ÖRGÜTLERİNİN ORTAK GÖRÜŞ VE TALEPLERİNİ» açıkladılar.

Egemen güçlerin, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde sürdürmekte olduğu faşist baskı ve terör yoğunla-

şırken, ülkemiz bir seçim sorunuyla karşı karşıya kalmış ve nihayet seçim sürecine girmiş bulunmaktadır.

Dışa bağımlı tekelci burjuvazinin, bunalımına bir çözüm olarak görmesi ve bu bunalıma karşı yükselen toplumsal muhalefetten ürkmesiyle gündeme getirilen erken seçim sorunu, MC'nin bir kanadının doğal desteğini alırken, ana mulafetin önemli bir itirazıyla karşılaşmamıştır.

1977 yılında yapılacak seçimlerin önemi ve Türkiye açısından anlamı hiç kuşkusuz yadsınamaz. Ancak, seçim eşittir kurtuluş biçiminde bir yaklaşım mekanik bir yaklaşımdır. Böyle bir anlayış, faşist baskı ve terörün yoğun olduğu bir ortamda en azından emekçi sınıf ve tabakalara doğru olmayan bir mesajı iletmekten öte bir anlam taşımaz.

Seçim, erken veya geç, emperyalizm ve faşizme karşı demokratik güçlerin birlikte vermekte olduğu uzun soluklu mücadele, bir araçtır; ancak kurtuluş değildir. 1977 ortamında ise seçim, bağımsızlık demokrasi mücadelesinde özel önem taşıyan bir sıçrama taşıdır.

Emperyalist-Kapitalist sistemin ülkemizde de dayattığı kaçınılmaz bunalımlar ve bu bunalımlardan kaynaklanan faşist baskılara karşı mücadele ancak işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokratik güçlerin vereceği ortak mücadele sonucu kesin başarıya ulaşacaktır.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele, Türkiye'nin bugünkü koşullarında bir seçim döneminin kısa zaman aralığına sığdıramayacağı gibi, tüm demokratik güçlerin asgari taleplerini ortaya koymadan seçim amaçlı, kayıtsız şartsız bir destek anlayışıyla da ele alınamaz.

Bu amaçla biz, demokratik kitle örgütleri olarak, seçimlerin, faşist baskı ve terörün görünürdeki temsilcisi MC'nin bulunduğu bir ortamda yapılmasını son derece sakıncalı görüyor ve bunun ötesinde aşağıdaki taleplerimiz maddi temelleriyle emperyalizme ve faşizme karşı mücadele de ön plana çıkarmayı kararlaştırmış bulunuyoruz.

TALEPLERİMİZ

1 — İşçi-memur ayrımı yapılmaksızın tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı, sendika seçme özgürlüğü (referandum) tanınmalı, grev silahıyla donatılmamış sendika aldatmaca olduğundan reddedilmeli, lokavt yasaklanmalıdır. Tüm çalışanlara işçi sınıfı sendikalarında örgütlenme hakkı sağlanmalıdır.

2 — Genel grev ve dayanışma grevi hakkı kayıtsız şartsız sağlanmalıdır.

Tüm yüksek öğrenim kurumlarının özerk ve demokratik olması sağlanmalı, hükümetlerin üniversite yönetimine el koyma yetkisi kaldırılmalıdır.

3 — Demokratik hak ve özgürlükleri engelleyen tüm yasa maddeleri, özellikle 141-142. maddeler ve idam cezası kaldırılmalı, bağımsız yargı ve savunma hakkı ilkelerine aykırı yasalar değiştirilmeli, siyasi eylemlerden hüküm giyenler için af çıkarılmalıdır.

4 — «Siyasi Partiler ve Seçim Kanunu» demokratikleştirilerek;

- a) Tüm memurlara siyasi partilere üye olma hakkı tanınmalı,
- b) Seçmen yaşı 18'e indirilmelidir.

5 — Çalışan halkın ekonomik-demokratik, mesleki ve kültürel her türlü örgütlenmesini ve eylemini engelleyen yasalar kaldırılmalı, özellikle dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasaları demokratikleştirilmeli ve dernekler amirlerin keyfi denetiminden kurtarılmalıdır.

6 — Analık toplumsal bir işlev sayılmalı, yaşamın her alanında kadın erkek eşitliğini engelleyen yasa maddeleri kaldırılmalıdır.

7 — Eğitim kurumlarında can güvenliği, öğrenim ve öğretim özgürlüğü sağlanmalı, eğitimin faşistleştirilmesine yönelik mevzuat ve uygulamalara son verilmeli, faşist öz taşıyan, özellikle MC'nin ders kitapları kaldırılmalı, ders kitapları bilimsel bir içeriğe kavuşturulmalı.

Faşist baskılar sonucu hakları ellerinden alınan öğrencilerin kayıpları giderilmelidir.

8 — Kamu kuruluşlarındaki faşist ve gerici unsurlar ayıklanmalı, kıyım uğrayanların mağduriyeti giderilmeli, TRT demokratik-özerk bir kurum haline getirilmelidir.

9 — Doğu'daki emekçi halk üzerinde uygulanan ırkçı-şoven, asimilasyoncu uygulamalara son verilmeli, soykırımcı girişimler önlenmeli; işkencelere, yasa dışı tutuklamalara ve soruşturmalara son verilmeli bu uygulamaların sorumlularından, cinayet şebekelerinden mutlaka hesap sorulmalı, her alanda can güvenliği sağlanmalıdır.

10 — T.C. Hükümetinin de imzaladığı 1975 Helsinki, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Sözleşmesi'nde garanti altına alınan tüm haklar hayata geçirilmelidir.

11 — Kamu personeli, kendi kurumlarının yönetim ve denetimine katılmalı,

- a) SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi sosyal güvenlik kurumları tek bir örgüt haline getirilerek yönetim ve denetimi üyelerine verilmeli,
- b) MEYAK kesintilerince son verilip birikmiş kesintiler faizleriyle iade edilmeli,
- c) Sağlık hizmetlerinin sosyalizasyonu yaygınlaştırılmalı, ilaç tekellerine pazar yaratan insan sağlığını sömürü aracı yapmayı amaçlayan genel sağlık sigorta yasa tasarısı çıkarılmamalı,

d) Asgari ücretten hiçbir vergi alınmamalı, işsizlik sigortası sağlanmalıdır.

12 — Emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel örgütlerinden çıkılmalıdır.

Biz demokratik kitle örgütleri olarak, yukarıda belirtilen taleplerimiz doğrultusunda, seçimlerden önce ve sonra dün olduğu gibi bugün ve yarın da en kararlı bir biçimde mücadelemizi sürdüreceğimizi ve bu taleplerimizden ödün vermeyeceğimizi kamuoyuna duyururuz.

20 Nisan 1977

● DİSK'e bağlı Genel İş Sendikasına üye 5 bin işçi, Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikasını, yetki almak için sahte fiş düzenlemekle, Bölge çalışma Müdürlüğünü de buna göz yummakla suçlayarak, İstanbul Bölge Müdürlüğünü işgal ettiler.

● Türkiye Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD), ithalatın % 80'nin AET'den yapıldığını söyleyerek, Türkiye'nin AET'den vazgeçemeyeceğini öne sürdü.

● Erzurum'da MSP ve MHP'li gençler arasındaki çatışmadan sonra 132 MSP'li genç gözaltına alındı.

● MSP'de Genel Merkeze karşı adaylığını koymayan 14 milletvekilli çeşitli partilerden gelen teklifleri reddettiler.

● Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasına karşı üye çoğunluğunu sağladığını öne süren Bağımsız Çelik-İş Sendikasının, 7 bin üye fişinden 5 bininin sahte olduğu tespit edildi.

● NATO Başkomutanı, batılı

ülkelerin savunma harcamalarını yüzde 5 artırmalarını istedi.

● Karataş, görevden alınması yolundaki kararname 30 Nisan'a kadar çıkmazsa istifa edeceğini açıkladı.

● Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın Moskova'da Sovyet yöneticileriyle yaptığı görüşmelerin sonunda taraflar, Ortadoğu sorununa konunun bütün cephelerini kapsayan bir çözüm getirilmesi ve Filistinlilerin tüm haklarına saygı gösterilmesi çağrısında bulundular.

● 20 Arap ülkesi ile Filistin Kurtuluş örgütünün temsilcileri 860 milyon dolar olan «Arap Para Fonu»nu kurdular.

● SSCB Dışişleri Bakanlığı Avrupa Dairesi Başkanı Vassili Grubyakov, Kıbrıs'ta Türk ve Rum toplumu yetkilileriyle yaptığı görüşmeler sonunda verdiği demeçte ülkesinin, adada Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını koruyacak barışçı bir çözümü desteklediğini söyledi.

21 Nisan 1977

● CHP ve AP'nin cevap yazılarını görüşmek üzere toplanan Türk-İş Yönetim kurulunda sert tartışmalar oldu. Maden Federasyonu Genel Başkanı ve Türk-İş Genel

Başkanvekili Kemal Özer, Federasyon Başkanlığı dışındaki tüm görevlerinden istifa ettiğini açıkladı.

● Moskova Radyosu, Şilli Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis

Corvalan'a, uluslararası Lenin Barış ödülü verildiğini açıkladı.

● Türkiye'nin kamu yatırımları için en fazla SSCB'den kredi aldığı açıklandı.

● TEKSİF Sendikasının toplu sözleşme görüşmelerinde çıkan uyuşmazlık nedeniyle Sümerbank'a bağlı 31 bin işçinin 25 işyerinde aldığı grev kararına karşı işveren lokavt kararı aldı.

● Pakistan'da sokağa çıkma yasağı

ilan edildi.

● Bir süreden beri kuruluş hazırlıkları yapılmakta olan Barış Derneği, yasal işlemlerini tamamlayarak faaliyete geçti.

● ABD'nin İzmir Başkonsolosu Ege'de parti örgütlerini dolaşarak bilgi topluyor.

● Savcılık, Danıştay kararlarını uygulamayan İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürünün hapsini istedi.

22 Nisan 1977

● Türk-İş yöneticisi Kemal Özer istifa etti. Türk-İş'in Amerikalı danışmanı Miller'in Vietnam'da görev yaptığı açıklandı.

● ABD Konsolosu İzmir'de parti örgütlerini dolaşarak nabız yokluyor.

● Barış Derneği kuruldu. Dokuz kişilik Yönetim kurulu şöyle: Reha İsvan, Ali Sirmen, Enis Coşkun, Mahmut Dikerdem, Bahtiyar Erkul,

Bedir Aydemir, Erdal Atabek, Zülal Kılıç, Cüneyt Başbuğ

● Anayasa Mahkemesi MSP'nin başvurusunu reddetti.

● Çay-Kur'un bu yıl 50.000 ton yaş çayı imha edeceği şüpheleniyor.

● 2,3 milyar liralık yabancı sermaye bir yılda 1,4 milyar lira transfer etti.

23 Nisan 1977

● 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlanıyor

● Van deprem felaketzedeleri, Demirel'in temelini attığı konutlarda oturmayacaklarını açıkladılar.

● TÜRK-İŞ, seçimlerde

sendikalarını serbest bırakıyor.

● TÖB-DER, seçimlerde MC'nin devrileceğini açıkladı.

● 1 Mayıs'a TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların da katılacağı bildiriliyor.

bir BELGE

Türk-İş'in Bir Siyasi Partiyi Destekleme Koşulları

Türk-İş'in destekleyeceği siyasi partinin:

1 — Türk-İş'in ana tüzüğünde yer alan 24 ilkesini eksiksiz kabul etmesi, bu kabüle uygun olarak ve aşağıda derlenen koşulların yerine ge-

tirilebilmesi açısından partinin yetkili organlarından geçirilmek suretiyle kararlar alarak tüzük, yönetmelik ve parti programında gerekli değişikliklerin yapılacağını taahhüt etmesi ve Türk-İş ilkelerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda açık, kesin görüşlerini yazılı olarak inandırıcı bir biçimde belirtmesi ile bu konulara seçim bildirgesinde yer vererek ilan etmesi.

2 — Türk-İş'in 24 ilkesinin iktidar veya iktidar ortağı olunması halinde hükümet programına alınacağını ve bu ilkeler doğrultusunda çalışmalara geçileceğini, kabul ve ilan etmesi.

3 — İktidar, iktidar ortağı veya muhalefet partisi olarak Meclislerin çalışmalarında hazırlık veya değişimleri Türk-İş'ce belirtilen yasaların öncelikle çıkartılmasını kabul etmesi ve çalışma hayatının gerektirdiği yasalar ile sosyal ve ekonomik konulardaki yasa düzenleme ve değişikliklerinde Türk-İş'in 24 ilkesini içeren hükümlere yer verilmesi ile Türk-İş'in görüş ve onayının önceden alınması ve yer verilmesini, dolayısıyla yasa gücündeki kararnamelerin hazırlığında da aynı yolun izlenmesi ile ayrıca kalkınma planlarının hazırlanmasında ve yasalaşmasında da aynı yolun izlenmesini kabul etmesi.

4 — Yasaların, yasa gücündeki kararnamelerin kalkınma planlarının hazırlık çalışmalarında ve özellikle çalışma hayatını ilgilendiren konularda parti içi komisyonlarda Türk-İş'e ağırlıklı temsil ve söz yetkisi tanınması ile Meclisler komisyonlarında da Türk-İş'in temsilinin sağlanmasını kabul etmesi.

5 — Parti içi organlarda (Merkez Yönetim Kurulu, Merkez Onur Kurulları vs. gibi) Türk-İş'in yüzde 20 oranında temsilinin sağlanmasını kabul etmesi.

6 — Türk-İş'in siyasal desteğinin etkinliğinin sağlanması açısından, işçi teşekkülü olarak yalnızca Türk-İş'e:

a) Genel seçimlerde, Yasama Meclislerinde, Meclisler üye tam sayısının asgari yüzde 10'u oranında yer verilmesini,

b) Mahalli seçimlerde, yerel yönetim meclislerinde yüzde 20 oranında yer verilmesini,

Bu oranların gerçekleşmesi için adayların seçilebilir sıralara konulması veya yer alması bakımından gerekli önlemlerin alınmasını,

c) Partinin iktidar veya iktidar ortağı olması halinde Bakanlar Kurulunda yüzde 20 oranında yer verilmesini,

d) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin veya Maliye Bakanlığının iştirakçisi olduğu kurumların Yönetim Kurulları üyelikleri için yapılacak atamalarda mevcut yasa ve buna uygun tüzüğüne göre yapılan seçimle gelen işçi temsilcileri dışında Türk-İş'e yer verilmesini kabul etmesi,

7 — Partinin Meclisler gruplar toplantılarını ve toplantı gündemlerini toplantı öncesinden Türk-İş'e bildirilmesini, grup toplantılarında Türk-İş'in seçilmiş üyelerine temsil ve söz hakkının sağlanmasını kabul etmesi.

8 — Meclislerdeki müzakerelerde dilerse seçilmiş Türk-İş temsilcilerine özellikle çalışma hayatını ilgilendiren konularda öncelikli söz hakkı verilmesi ile gündemlere alınacak konular içerisinde Türk-İş'in öncelik isteklerinin sağlanmasını kabul etmesi.

9 — Parti —Türk-İş—politika ilişkilerinin düzenlenmesi ile bu konudaki uyuşmazlıkların giderilmesi için üst düzeyde eşit sayılı bir komitenin görev yapmasını kabul etmesi.

10 — Partinin tüm toplantıları ile Meclisler çalışmalarında ve her tür mitinglerinde, yayınlarında Türk-İş'in desteğinin yetkililer ve sözcülerle açıklanmasını kabul etmesi.

Destekleme koşulları olarak saptanmıştır.

24 Nisan 1977

- TÜRK-İŞ'e bağlı 26 sendika seçimlerde CHP'yi destekleyecek
- Moskova'da yapılan Lenin'in doğum günü törenlerinde ÇHC

temsilcileri salonu terketti.

- Korutürk 23 Nisan mesajında «itidal» tavsiye etti.

25 Nisan 1977

- Etiyopya, 5 ABD tesisinin 4 gün içinde kapatılmasını istedi.
- Uluslararası af örgütü: 19 ülkede

283'ten fazla tutuklu sendikacı var

- Cephe hükümeti döneminde 32 ilköğretim müfettişi görevden alındı.

26 Nisan 1977

- Ankara'da deşifre olmuş 4 CIA ajanı görev yapıyor.
- TBP İstanbul Örgütü parçalanıyor
- TÜRK-İŞ'in Parti kurması isteniyor. Teklif TEKSİF Genel Başkanı Şevket Yılmaz'dan geliyor.

- ÇHC Şilli'ye 990 milyon lira borç verdi.

- Seçimlerde AP ile işbirliğinden yana olan Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan MHP'den ayrılıyor.